

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์
ในวิทยาลัยประมงคณิศรานุสันทน์

The Needs for Advanced Training to Improve Teaching Efficacies
of Teacher in Tinnasulanonda Fishery College

โดย

นายโสภณ โชติพิฤกษ์

ร/พ.

๕๑๗๙๓

เลขหน้า ๒๕๔๓

เลขทะเบียน 40362

วัน, เดือน, ปี 1 1 ก.ย. 2544

b. 11099665
i.

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2543

ชื่อเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ใน
วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์
The Needs for Advanced Training to Improve Teaching Efficacies of Teachers in
Tinnasulanonda Fishery College

ชื่อ - สกุล นายโสภณ โชติพิฤกษ์
สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร
คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. นพคุณ ศิริวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ภัคพงศ์ ปวงสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ เกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน จำนวนทั้งหมด 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 62 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 40 ชุด คิดเป็นร้อยละ 64.51 โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่สมรสแล้วและนับถือศาสนาพุทธ มีอายุราชการเฉลี่ย 15.65 ปี และประสบการณ์สอนเฉลี่ย 3.70 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์และมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด และครึ่งหนึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมวดหรือหัวหน้างานด้านการบริหารนอกเหนือจากการสอน โดยมีชั่วโมงการสอนหรือคาบสอนในเวลาราชการ เฉลี่ย 16.57 คาบ/สัปดาห์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน มีจำนวนผู้ต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อ

เพิ่มประสิทธิภาพการสอน ร้อยละ 91.90 เกี่ยวกับด้านหลักสูตร มีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม ในระดับเห็นด้วยมาก คือ การสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมงให้สอดคล้องกับท้องถิ่น และอีก 4 รายการ มีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในระดับปานกลาง เทคนิคและวิธีการสอน มีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเห็นด้วยมาก 4 รายการ คือ 1) ด้านการสอนที่เน้น การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) การเตรียมการสอนด้านความรู้และเทคนิคการจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่เหมาะสม 3) เทคนิคการสร้างความสนใจและการเสริมกำลังใจแก่ผู้เรียน 4) ด้านเทคนิคการสอนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ มีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมระดับปานกลาง 7 รายการ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในระดับมาก 1 รายการ คือ เทคนิคการผลิตและการใช้สื่อการเรียนสำเร็จรูป ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในระดับปานกลางมี 11 รายการ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในระดับมาก 4 รายการ คือ 1) การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Port folio) 2) การประเมินผลโดยการวิจัยชั้นเรียน 3) การจัดทำแบบทดสอบมาตรฐาน และ 4) การใช้คำถามให้นักศึกษาเกิดความคิด อีก 6 รายการครู-อาจารย์มีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ด้านระยะเวลาในการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมควรอยู่ในช่วง 15 - 30 วัน และมีความต้องการที่จะทำการฝึกอบรมที่ประเทศญี่ปุ่น ครู - อาจารย์ ในสถานศึกษา ควรมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมในความชำนาญเฉพาะทางและด้านเทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ภาครัฐควรมีการสนับสนุนในด้านการจัดการสอนอาชีวศึกษาเกษตรให้มากยิ่งขึ้น โดยภาครัฐควรสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น มีการนำเอาคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีได้นั้น ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ดร. นพคุณ สิริวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาและท่านอาจารย์ภคพงศ์ ปวงสุข อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ ที่ได้ให้ความร่วมมือให้คณะครู-อาจารย์ ในสถานศึกษากรอกแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณคณะครู-อาจารย์ ทุกท่านในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อนๆ และน้องๆ ที่ให้การช่วยเหลือการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้ด้วย

หากปัญหาพิเศษฉบับนี้ มีข้อดีที่เป็นประโยชน์อยู่บ้าง ข้าพเจ้าขอมอบคุณความดีที่ได้ให้แก่บิดา-มารดา และครู-อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ข้าพเจ้าทุกท่าน ไว้ ณ โอกาสนี้

โสภณ โชติพิฤกษ์

ตุลาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.5 นิยามศัพท์	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความต้องการ.....	4
2.2 การฝึกอบรม	5
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประมง	7
2.4 ความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	8
2.5 การพัฒนาบุคลากร.....	10
2.6 ความรู้และทักษะวิชาชีพ	14
2.7 รูปแบบการออกแบบการสอน.....	15
- รูปแบบการพัฒนาการสอนของเคมี	16
- รูปแบบการพัฒนาการสอนของคิคและคาวรี	17
- สื่อการเรียนการสอน	19
- ประเภทและลักษณะสื่อการเรียนการสอน	19
- ระบบการเลือกสื่อการเรียนการสอน.....	23
- เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- เทคนิคการสอนเนื้อหา	24
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากร.....	30
3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม	30
3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม	31
3.2.4 วิธีการส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
4 ผลการวิจัย	
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	32
4.2 ผลการวิจัย	33
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุป	45
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	48
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย	50
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย.....	50
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	53

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงสถานภาพทั่วไปของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์.....	33
2	แสดงหน้าที่ของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์ ที่ได้รับมอบหมาย นอกเหนือจากการสอนประจำ.....	36
3	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การสอนของครู - อาจารย์ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์ ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน.....	37
4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การสอนของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์ ด้านเทคนิคและวิธีการสอน.....	38
5	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การสอนของครู - อาจารย์ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์ ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	39
6	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การสอนของครู - อาจารย์ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์ ด้านการประเมินผล.....	40
7	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การสอน ทางด้านความต้องการฝึกอบรม.....	41
8	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การสอนของครู - อาจารย์ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์	42
9	แสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิ ภาพการสอนของครู – อาจารย์ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์	43

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงรูปแบบการออกแบบระบบการสอนของ คิค และคาระซี่.....	18
2 แสดงกิจกรรมการเรียนการสอนกับการกำกับพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน.....	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

จากอดีตถึงปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาทางด้านต่างๆ อย่างเห็นได้ชัด อาทิ เช่น การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม อุตสาหกรรม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งประเทศไทยได้มีการพัฒนาอีกด้านหนึ่งก็คือ การพัฒนาทางการศึกษาในระดับต่างๆ อาทิเช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวช. ระดับ ปวส. หรือแม้แต่ในระดับปริญญา ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาให้มีความก้าวหน้าและพัฒนามากยิ่งขึ้น ได้มีการเพิ่มเนื้อหาสาระของรายวิชา เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นได้จากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาฉบับใหม่นั้น มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการศึกษา ทำให้รูปแบบของการเรียนการสอนของครู – อาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ในปัจจุบันมีการปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาสาระ ให้มีความสอดคล้องกับแนวพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับใหม่และยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 เช่นเดียวกัน ซึ่งจะมุ่งเน้นในด้านการพัฒนาคน ให้มีความรู้ความสามารถมีการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมั่นคงและยั่งยืนทัดเทียมกับนานา ประเทศ

เนื่องจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ทำให้การเกษตรของไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นรูปแบบการสอนและเนื้อหาสาระต่างๆ ที่ครู – อาจารย์ ได้ถ่ายทอดแก่นักเรียนนักศึกษาจึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจากเหตุผลข้างต้นทำให้การศึกษาหรือการฝึกอบรมเพิ่มเติมของครู – อาจารย์ มีความจำเป็นอย่างสูง เพื่อจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่ต่อไป การฝึกอบรมทำให้ผู้ได้รับการฝึกอบรมได้รับความรู้ใหม่ๆ ได้รับความชำนาญในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาและทัศนคติที่จะปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงงานให้ดีขึ้นและนอกจากนี้การฝึกอบรมยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ช่วยกระตุ้นบุคคลให้มีความสนใจในการปฏิบัติงาน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีจิตใฝ่รักงาน มีความผูกพันกับองค์กร สามารถทำงานได้ผลดียิ่งขึ้น และมีส่วนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของงานอยู่เสมอ (ฉัฐพันธ์ เจริญนันท์, 2542 : 143–144) ซึ่งหากได้มีการศึกษาความต้องการของครู – อาจารย์ เกษตรว่า มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการฝึกอบรมด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ก็จะเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมแก่ครู - อาจารย์ในสถานศึกษาได้ตามความต้องการ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มเติมและพัฒนาบุคลากรที่มีความสามารถสูงยิ่งขึ้น สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนใน พ.ร.บ. การศึกษาฉบับใหม่อีกด้วย

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มเติมประสิทธิภาพด้านการสอนของอาจารย์ วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง นำไปพิจารณาจัดการฝึกอบรมหรือดำเนินการใดๆ ที่สามารถเพิ่มเติมประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตามความต้องการให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพพื้นฐานของอาจารย์ในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์
2. เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาด้านประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์ในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ สังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณาจารย์ของวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์

จำนวน 75 คน ตัวแปรศึกษา ได้แก่ สถานภาพพื้นฐานทั่วไปของอาจารย์วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส อาชวราชการ ประสบการณ์สอน วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และงานที่ได้รับมอบหมาย นอกจากการสอน และ ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู - อาจารย์ในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการและปรับปรุงแก้ไข จัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงดินสุลานนท์ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเป็นแนวทางในการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่ครู – อาจารย์ในวิทยาลัยประมงดินสุลานนท์

1.5 นิยามศัพท์

“ความต้องการ” หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากความมุ่งหวัง ความตั้งใจที่จะทำบางสิ่งบางอย่างที่ตนต้องการหรือภาวะที่ขาดความมั่นใจในตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการที่จะทำการสอนหรือถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษา

“การฝึกอบรมเพิ่มเติม” หมายถึง การเข้ารับการฝึกหัดปฏิบัติหรือเข้ารับความรู้เพิ่มเติมจากความรู้ที่มีอยู่เดิม เพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือทักษะความชำนาญหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

“ประสิทธิภาพการสอน” หมายถึง ความสามารถของผู้สอน ที่ทำการวางแผนและเตรียมการสอน การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอนโดยผู้สอนสามารถสอนได้ตรงกับวัตถุประสงค์ ใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม สร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียน

“อาจารย์” หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการสอนที่มีตำแหน่งอาจารย์ในวิทยาลัยประมงดินสุลานนท์ สังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยประมงติดสุสานนท์เกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนในปีการศึกษา 2543 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำราเอกสารและงานวิจัยต่างๆเพื่อใช้เป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัยซึ่งประกอบไปด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- 2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ
- 2.2 การฝึกอบรม
- 2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาประมง
- 2.4 ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอน
- 2.5 การพัฒนาบุคลากร
- 2.6 ความรู้ทักษะและวิชาชีพ
- 2.7 รูปแบบการออกแบบการสอน
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ

เพื่อความเข้าใจในเรื่องความต้องการเพิ่มมากขึ้น จึงได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการไว้หลายๆ ลักษณะ สรุปได้ดังนี้

อารี พันธุ์ณี (2538 : 183 – 192) และคณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2528 : 304 – 312) กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่สอดคล้องกันสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการที่จะแสวงหาสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของบุคคลก็มีหลายอย่าง ตั้งแต่ความต้องการขั้นต่ำถึงความต้องการขั้นสูง ซึ่งมนุษย์จะต้องมีการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานก่อน จึงสามารถตอบสนองความต้องการขั้นสูงอื่นๆ ต่อไปได้

ลักษณะความต้องการตามหลักการของมาสโลว์ สามารถอธิบายได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ
- ขั้นที่ 2 ความต้องการปลอดภัยและมั่นคง
- ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ
- ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น
- ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง

เครช (Krech) และคณะ อังโคช ไวรัช เจียมบรรจง (2523 : 174 – 175) สรุปว่า ความต้องการทางสังคมของมนุษย์แบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. Acquisitive want คือ คนเรามีความต้องการครอบงำสิ่งต่างๆ มาเป็นสมบัติของเรา
2. Affiliation want คือ ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ
3. Altruistic want คือ ความต้องการที่จะแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น
4. Curiosity want คือ มีความต้องการที่จะศึกษา สืบเสาะสภาพแวดล้อมของตน อยากรู้ อยากเห็นสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ
5. Power want คือ มีแรงจูงใจฝ่ายอำนาจ ต้องการมีอำนาจ
6. Prestige want คือ ต้องให้คนอื่นเห็นความสำคัญของตน ต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง และความภูมิใจในตนเอง

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด ทุกคนต้องการความก้าวหน้าและความสำเร็จในทุกๆ ด้านของชีวิต

2.2 การฝึกอบรม

การฝึกอบรมนั้นมีนักวิชาการด้านการฝึกอบรมได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้หลายท่าน คือ คุณสุกรพล จันทราบัตย์ (2534 : 2) ชัยชาญ มณีบุญ (2530 : 61) นาย พันธุมนาวิ (2534 : 1) พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง (2534 : 94) เครือวัลย์ ถิ่นอภิชาติ (2531 : 2) และ วิจิตร อาวะกุล (2540 : 51) ได้ให้ความหมาย การฝึกอบรม ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาบุคคลอย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านความรู้ ทักษะ และทักษะที่พึงประสงค์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการบุคคลให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ในงานส่งเสริมงานประมงได้มีการนำเอาการฝึกอบรมมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ประมงและเจ้าพนักงานประมง และยังใช้เป็นยุทธวิธีในการพัฒนาบุคคลเป้าหมายซึ่งเป็นเกษตรกร ทำให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ ความคิด และวิธีปฏิบัติต่างๆ เพิ่มทักษะความสามารถเกิดความมั่นใจในการประกอบอาชีพของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

วิจิตร อาวะกุล (2540 : 44–45) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานของบุคลากร จึงลดค่าใช้จ่ายขององค์กร
2. เสนอความต้องการของบุคลากรที่แสวงหาความรู้ การศึกษาและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
3. เพิ่มประสบการณ์และทักษะการทำงานทางลัดของการทำงานและการบริหารงาน
4. พัฒนาการทำงานขั้นพื้นฐานขององค์กรให้ถูกต้องและได้มาตรฐาน
5. เพิ่มขีดความสามารถและความรับผิดชอบในการทำงานของบุคลากร
6. เกิดการเคลื่อนไหวตำแหน่งหน้าที่เป็นการปรับปรุงขวัญกำลังใจ
7. เพิ่มพูนคุณภาพประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถด้วยวุฒิที่สูงขึ้นได้เร็วขึ้น
8. สร้างความพร้อมแก่บุคลากรเพื่อการสับเปลี่ยน หมุนเวียนโยกย้ายและการเข้ารับตำแหน่งใหม่
9. เมื่อทุกคนมีประสิทธิภาพคนน้อยทำงานได้เท่ากับคนมาก จึงลดอัตราการจ้างคนใหม่ การทดแทนคนเก่าที่ย้ายไปเป็นการเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร

นอกจากนี้ เครือวัลย์ ล้อมภิชาติ (2531 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะการณ์ปัจจุบันที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การพัฒนาคนให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน และพัฒนางานให้เหมาะสมกับคน จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง องค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญในเรื่องของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมมีประโยชน์และสำคัญต่อการพัฒนาบุคคล งาน และหน่วยงาน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นอย่างดี

สำหรับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรนั้น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนจัดสรรทุน คือ การสร้างแรงจูงใจในการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรม นับว่า เป็นเรื่องจำเป็นมาก ดังเช่น ลีลา สีนานุเคราะห์ (2525 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการของบุคลากร กรมฝึกหัดครู พบว่า การเงินเป็นอุปสรรคในการศึกษาต่อ การศึกษาต่อทำให้ไม่ได้ขึ้นเงินเดือน มานพ สุดสงวน (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาคณาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่าอาจารย์มีความต้องการพัฒนาด้านวิชาชีพเฉพาะสาขาโดยการดูงาน การฝึกอบรมและการวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง แต่อุปสรรคและ

ปัญหา ที่อาจารย์ประสบอยู่ คือ การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
คณาจารย์

2.2.2 ความแตกต่างระหว่างการฝึกอบรมกับการให้การศึกษา

มีผู้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการฝึกอบรมกับการให้การศึกษาหลายคนสอดคล้องกัน
ดังนี้

น้อย ศิริโชติ (2523 : 7) ได้แยกความแตกต่างระหว่างการฝึกอบรมกับการให้การศึกษา การฝึกอบรม (Training) เป็นกรรมวิธีที่จัดขึ้นในช่วงเวลาที่สั้นกว่าการให้การศึกษาตามปกติ
ในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ในการจัดเพื่อเสริมหรือเพิ่มพูน
ประสบการณ์ให้กับบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ทั้งที่จะเตรียมตัวเข้าทำงาน และกำลังปฏิบัติงาน
ประจำอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น มั่นใจในการทำงานและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง
รวดเร็วยิ่งขึ้น จะเรียกว่าเป็นการฝึกหัดฝีมือทางด้านอาชีพให้กับคนทำงานก็ได้ ไม่ลงทุนทางด้าน
การเงินและเวลามากมายใหญ่โตเท่ากับการศึกษาในหลักสูตรปกติธรรมดาของสถาบันการศึกษา

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประมง

การเกษตรเป็นอาชีพพื้นฐานที่มีความสำคัญ ต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
ไทย การเกษตรในสาขาประมงก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการเกษตรกรรม ที่สามารถให้ผลผลิตที่มี
มูลค่าสูง เพราะทั้งระดับประเทศและโลกมีความต้องการอาหารและผลิตภัณฑ์ประมงเป็นจำนวน
มาก และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามอัตราการขยายตัวของประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกวัน ดังนั้น
การเกษตรทางการประมง จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และ
คุณภาพของผลผลิตให้เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการของตลาดและผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการผลิต มีการนำ
เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเกษตรอย่างมีคุณภาพ ใช้ต้นทุนต่ำ รู้วิธีการจัดการสวน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการบริหารธุรกิจการเกษตรได้ดีและ
สามารถดำรงชีวิตตนเองอย่างมีความสุขในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา
ในการพัฒนาเกษตรกรหรือผู้ประกอบการประมงดังกล่าวนี้ วิธีการที่ดีและเหมาะสมที่สุดก็
คือ การจัดการศึกษาเกษตรให้เหมาะสม เป็นการช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน ซึ่งจะมีบทบาท
ต่ออาชีพได้มีความรู้ ความคิด ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพ การศึกษา
เกษตรจึงเป็นแนวทางพื้นฐานวิชาชีพประมง ซึ่งหมายถึง ต้องมีหลักสูตรการเรียนการสอนวิชา
ประมงในระดับชั้นการศึกษาต่างๆ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน หลักสูตรเหล่านี้จัดไว้
เพื่อจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งนักเรียน เยาวชน และประชาชนทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากำลังคนและการผลิตกำลังคนทางการเกษตร ได้มีการจัดในระดับโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา เทคนิคศึกษา และในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นขั้นปริญญาและทุกระดับการศึกษาย่อมมีความจำเป็นและสำคัญ (นพคุณ ศิริวรรณ, 2536 : 128-129) ถ้าหากพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วจะเห็นว่า การจัดหลักสูตร และจัดการศึกษาเกษตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นับว่าเป็นระดับที่ควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นระดับที่ใช้ฝึกอบรมเยาวชนไทยที่สำเร็จหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าให้มีทักษะ คุณธรรม ความรู้ และประสบการณ์ในชีวิต มีเจตคติที่ดีอันจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและเป็นแนวทางที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพเกษตรโดยตรง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และกิจกรรม เหมาะสมกับลักษณะของงานอาชีพต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

2.4 ความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

เมอร์เรย์ (อ้างโดย สุรางค์ โค้วตระกูล, 2533 : 113-115) ได้สร้างทฤษฎีความต้องการ โดยถือว่าความต้องการเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลให้มนุษย์เราแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย เมอร์เรย์ ได้ทำการศึกษาความต้องการทางจิตวิทยาของบุคคลปกติกลุ่มหนึ่ง และได้แบ่งความต้องการทางจิตวิทยาออกเป็น 20 ชนิด ความต้องการของเมอร์เรย์ที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันมีดังนี้ “1) ความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่น 3) ความต้องการความก้าวหน้า 4) ความต้องการที่จะเป็นตัวของตนเอง 5) ความต้องการที่จะมีอิทธิพลหรือบังคับผู้อื่น 6) ความต้องการที่จะแสดงออกเป็นเป้าหมายแห่งสายตาคน และ 7) ความต้องการที่จะปกป้องคุ้มครองรักษาผู้อื่น”

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2538 : 35) ได้กล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ไว้ดังนี้ คือ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย 2) ความต้องการความปลอดภัย 3) ความต้องการความรักและการยอมรับทางสังคม 4) ความต้องการมีชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง 5) ความต้องการสมหวังและสามารถทำการด้วยตนเอง

จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ มีหลักเบื้องต้น 3 ประการ คือ

1. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ ความต้องการที่มนุษย์มีนี้จะอยู่ในตัวมนุษย์ตลอดไปไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อสนใจความต้องการหนึ่งแล้วก็ยังคงต้องการในลำดับที่สูงขึ้น

2. อิทธิพลใดๆ ที่จะมีผลต่อความต้องการของมนุษย์อยู่ในความต้องการลำดับขั้นนั้นๆ เท่านั้น หากความต้องการในลำดับขั้นนั้นได้รับการตอบสนองให้พอใจแล้วความต้องการนั้นก็จะหมดอิทธิพลไป แต่ความต้องการลำดับต่อไปที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเข้ามามีอิทธิพลต่อไป

3. ความต้องการของมนุษย์จะมีลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองเป็นที่พอใจแล้วความต้องการลำดับสูงขึ้นไปก็ตามมา

เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการ จึงมีผู้ให้ความหมายของความต้องการทางการศึกษาไว้ดังนี้

อนันต์ เกตุวงศ์ (2526 : 275) ได้ให้ความหมายความต้องการทางการศึกษาไว้ดังนี้คือ

ความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ช่องว่างระหว่างระดับสมรรถภาพที่คาดหวังในระดับสูงกว่าของบุคคลนั้น ซึ่งอาจจะระบุโดยตัวบุคคลเอง หรือระบุโดยหน่วยงานหรือสังคมที่หน่วยงานนั้นอาศัยอยู่ ดังนั้น ความต้องการทางการศึกษา คือ ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่บุคคลหรือองค์การ หรือสังคมที่พึงประสงค์ที่จะเป็นกับสิ่งที่จะเป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือความแตกต่างระหว่างความมุ่งหมายและสิ่งที่เป็นจริง

สุ วัฒน วัฒนวงศ์ (2524 : 136) กล่าวว่า ความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างระดับสมรรถภาพในปัจจุบันกับระดับสมรรถภาพที่คาดหวัง

Scissons (อ้างโดย สำนักงานปลัดกระทรวง, 2530 : 10) ได้เสนอรูปแบบองค์ประกอบความต้องการทางการศึกษา โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและความต้องการ 3 องค์ประกอบดังนี้

1. สมรรถภาพพื้นฐาน (competence) เป็นระดับความสามารถของบุคคลที่จะกระทำให้เกิดทักษะบางอย่าง

2. ความเกี่ยวข้อง (reference) เป็นระดับความสามารถที่จะกระทำให้เกิดทักษะบางอย่างที่บุคคลคาดหวังว่าเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผล

3. แรงจูงใจ (motivation) เป็นระดับความตั้งใจของบุคคลที่จะปรับปรุงระดับความสามารถของตนเพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่

การศึกษาความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นการศึกษาความมุ่งมั่นหรือความปรารถนาที่จะได้รับความสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้าหากสิ่งใดที่ครู - อาจารย์ หรือนักเรียน นักศึกษา ยังไม่ได้จัดให้มีขึ้น สิ่งนั้นย่อมเป็นความต้องการพัฒนา เพื่อตอบสนองความต้องการนั้นๆ เพื่อคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นับว่ามีความสำคัญต่อองค์กร และบุคลากรในองค์กรเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องมีจุดหมายหรือเป้าหมาย และนโยบายการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจนแล้ว ก็ส่งผลให้บุคลากรสามารถพัฒนาในด้านต่างๆ ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป การพัฒนาบุคลากรนั้นสามารถทำได้โดยการให้การศึกษาหรือการฝึกอบรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความประสงค์ขององค์กรหรือบุคลากรเป็นสำคัญ

2.5.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปในการพัฒนาบุคลากร

วิจิตร อวาทะกุล (2540 : 69) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ทั่วไปมีความหมายเพื่อการเพิ่มพูนความรู้และการปรับปรุงตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การปรับปรุงตนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น ด้านเทคนิค ด้านสังคม หรือด้านสิ่งแวดล้อม
2. ความสามารถในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความรู้ เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเฉพาะเรื่องที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ หรือด้านใดด้านหนึ่งเฉพาะด้านเดียว
3. ปรับปรุงเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ความคิดในเรื่องต่างๆ จากวงแคบจนกว้างขวาง สามารถวิเคราะห์ ถกเถียง สัมพันธ์ปัจจัยต่างๆ ให้สอดคล้องกัน ในสภาวะที่แปรเปลี่ยนตลอดเวลา
4. ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการทำงานด้วยตนเอง โดยไม่ต้องให้ใครบอก ชี้แนะ หรือนำทางอยู่ตลอดเวลา
5. ส่งเสริมให้บุคลากรใช้ความคิดอ่านอย่างรอบคอบของตน ทำงานด้วยฝีมือ และมีความเต็มใจในการทำงาน โดยไม่ต้องรอแต่คำสั่งให้ทำงาน
6. ให้มีจิตใจกว้างขวาง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถทำงานด้วยตนเองและพึ่งพาอาศัยผู้อื่น พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะพัฒนาตนเองและงานให้ดีขึ้นเจริญงอกงามขึ้น

2.5.2 สิ่งที่ควรพัฒนาพฤติกรรมบุคลากร

วิจิตร อวาทะกุล (2540 : 71) กล่าวถึงสิ่งที่ควรพัฒนาพฤติกรรมบุคลากร ดังนี้

1. ความเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความเฉลียวฉลาด พัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้
3. ความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทำงานเป็นทีมไม่เอาหน้าคนเดียว
4. มีความขยันในงาน ไม่เกียจคร้าน ชอบทำมากกว่าชอบพูด

5. มีความคิด รู้จักแสดงความคิดเห็น รู้จักพูดโดยไม่กระทบกระเทือนต่อผู้อื่น ผู้อื่น คือ พูดแสดงความคิดเห็นที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

6. มีความทะเยอทะยานที่เหมาะสมไม่มากเกินไป จะได้รู้จักกระตุ้นตนเอง ไม่ต้องการให้ใครมาจ้ำจี้จ้ำไช ไม่เฉื่อยชา เกิดความมุ่งมั่นในความสำเร็จ

7. แข็งขันพัฒนาตนเองทั้งในองค์การและการแข่งขันภายนอกองค์การ โดยไม่หยุดนิ่ง

8. มีความศรัทธาต่อองค์การ มีความจงรักภักดี รู้จักบุญคุณขององค์การ

จากวัตถุประสงค์ทั่วไปในการพัฒนาบุคลากรและสิ่ง que ควรพัฒนาพฤติกรรมบุคลากร ล้วนเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนามนุษย์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดย วิจิตร อาวะกุล (2540 : 28 - 30) ได้กล่าวว่า ในองค์การขนาดใหญ่ที่มีภาระหน้าที่ปฏิบัติภารกิจต่างๆ อย่างมากมายและกว้างขวาง ต้องฝึกอบรมคนพัฒนา เปลี่ยนแปลงรูปแบบ วิธีการปฏิบัติงาน และเทคโนโลยีอยู่เสมอ เพื่อแข่งขันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก การคิดค้น แสวงหาแนวทางเครื่องมือใหม่ๆ เพื่อสนองตอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของโลกและสภาพการทำงานของหน่วยงาน

ปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประสบความสำเร็จ ก็คือ "คน" หรือ "บุคลากร" ในองค์กรนั่นเองและบุคลากรนี้เองนั้นถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุดขององค์การ ที่ต้องพัฒนาให้มีสมรรถภาพในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมเพื่อการทำงานหรือบริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

การพัฒนาบุคคลนั้นถ้าทำไม่ถูกหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องแล้ว นอกจากจะไม่เกิดผลสำเร็จแล้วยังสิ้นเปลืองงบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างมากอีกด้วย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 จึงได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการวางแผนโดยกำหนดให้มีการพัฒนามนุษย์เป็นวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องอย่างชัดเจนหวังผลสำเร็จในอนาคต ซึ่งมีดังนี้

1) การพัฒนาบุคคล (Individual Development) คือ การพัฒนาโดยมีเป้าหมายให้บุคคลมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมในการทำงาน

2) การพัฒนาสายอาชีพ (Career Development) คือ การพัฒนาโดยมีเป้าหมายให้บุคคลมีองค์ความรู้เฉพาะทาง เพื่อความก้าวหน้าในสายอาชีพและวิชาชีพ

3) การพัฒนาองค์การ (Organizational Development) คือ การพัฒนาที่เน้นภาพรวมขององค์การ การพัฒนาองค์การจะไม่ได้ผลคุ้มค่า หากการพัฒนาบุคคลไม่ได้ผลเท่าที่ควร

2.5.3 นโยบายการพัฒนาข้าราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจิตร อวาท (2540 : 30 - 31) ได้กล่าวว่านโยบายการพัฒนาข้าราชการ ควรประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. ให้การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งของรัฐ และมีผลต่อการลงทุนด้านอื่นๆ รัฐพึงสนับสนุนงบประมาณ ตลอดจนทรัพยากรด้านการพัฒนาบุคคลอื่นๆ อย่างจริงจัง

2. มุ่งพัฒนาผู้บริหารเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ ดังนี้

2.1 พัฒนาผู้บริหารเพื่อให้มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมองการณ์ไกลและมีความเป็นผู้นำ

2.2 ปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหารจากการควบคุมดูแล เป็นการกำกับส่งเสริม

2.3 พัฒนาผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานให้ตระหนักถึงความสำคัญและความรับผิดชอบของการพัฒนาบุคคล

3. มุ่งพัฒนาข้าราชการ เพื่อเสริมระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยกลไกการพัฒนาข้าราชการเข้าไปเสริม

3.1 พัฒนาข้าราชการให้มีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกของการให้บริการมีจริยธรรม และมีคุณภาพในการปฏิบัติราชการ

3.2 พัฒนาข้าราชการทุกคนทุกระดับให้มีความสามารถ เพื่อให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพพออย่างเป็นระบบ

3.3 พัฒนาข้าราชการอย่างทั่วถึง ทั้งสายงานทั่วไปและสายอาชีพ ตามความต้องการของรัฐและหน่วยงาน

3.4 พัฒนาระบบการวางแผนกำลังคนในทุกส่วนราชการ

4. มุ่งพัฒนาทักษะการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี อันได้แก่

4.1 จัดทำระบบข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และสร้างเครือข่ายข้อมูลในด้านทรัพยากรบุคคลระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ

4.2 จัดทำระบบการพัฒนาคุณภาพงาน เพื่อปรับปรุงและลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

4.3 พัฒนาข้าราชการให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม วิจิตร อวาท (2540 : 31 - 32) กล่าวว่า ควรกำหนดกลยุทธ์เพื่อรองรับนโยบายการพัฒนาข้าราชการดังกล่าว คือ

1. ข้าราชการทุกคนต้องได้รับการพิจารณาอย่างเป็นระบบและทั่วถึง ตามความต้องการของรัฐและหน่วยงานเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้พ้นจากความล่าช้าและความล่าสมัย

2. กำหนดสัดส่วนเงินงบประมาณเพื่อการพัฒนาข้าราชการที่เหมาะสม

3. กำหนดสัดส่วนระยะเวลาการพัฒนาข้าราชการเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

4. ให้จัดทำแผนพัฒนาอาชีพของข้าราชการทุกตำแหน่ง

5. นำระบบและวิธีการพัฒนาคุณภาพงานมาใช้ในราชการ

6. จัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการและการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาข้าราชการ

7. จัดทำระบบประเมินผลและติดตามผลการพัฒนาข้าราชการ

8. ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาข้าราชการ

2.5.4 วัตถุประสงค์การพัฒนาข้าราชการ

วิจิตร อาวะกุล (2540 : 71) กล่าวถึง วัตถุประสงค์การพัฒนาข้าราชการ ดังนี้

1. พัฒนาข้าราชการบรรจุใหม่ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ วิธีปฏิบัติงาน ระเบียบแบบแผนราชการ เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานได้

2. พัฒนาสมรรถภาพของข้าราชการในตำแหน่งที่ปัจจุบันในเรื่อง ความรู้ ทักษะและทัศนคติ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เช่น เปลี่ยนแปลงนโยบาย วิธีการทำงาน หรือมีการนำวิชาการเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้

3. พัฒนาสายอาชีพเพื่อเตรียมข้าราชการให้ก้าวหน้าในหน้าที่ตำแหน่งที่สูงขึ้น เมื่อข้าราชการในระดับปฏิบัติงานไประยะหนึ่ง ลักษณะการปฏิบัติงานย่อมเปลี่ยนแปลงไป เพราะมีหน้าที่ความรับผิดชอบสูงขึ้น

4. พัฒนาข้าราชการระดับผู้บริหาร เกี่ยวกับการบริการงานและบริหารคน เนื่องจากมีความรับผิดชอบสูงขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปตามข้าราชการปฏิบัติ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่บังคับบัญชา

5. พัฒนารรยาบรรณของข้าราชการ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0206/5945 ลงวันที่ 8 มิถุนายน 2535 ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้บรรจุและสอดแทรกเรื่องจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการทุกระดับ

หากข้าราชการได้พัฒนาให้เป็นไปตามนโยบายการพัฒนาข้าราชการ วัตถุประสงค์ทั่วไปในการพัฒนาบุคลากร และวัตถุประสงค์การพัฒนาข้าราชการแล้ว บุคลากรในหน่วยงานก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถพัฒนาคนต่าง ๆ ให้สามารถพัฒนาการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายพัฒนาคนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่เน้นการพัฒนาคน

2.6 ความรู้และทักษะวิชาชีพ

ความรู้และทักษะวิชาชีพเป็นองค์ประกอบสำหรับ ครู - อาจารย์ ที่สอนวิชาชีพ เพราะจะต้องมีความรู้ความสามารถทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ จึงจะสร้างความเชื่อถือให้กับนักเรียน นักศึกษา

เมธี ปิถันธนานนท์, (2533 : 62) อ้างถึง Camilon (1961 : 186) ได้สรุปลักษณะสำคัญของครูสอนปฏิบัติไว้ว่า ควรมีลักษณะดังนี้

1. จะต้องมี ความชำนาญในการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง จนนักเรียน นักศึกษาต้องการเอาเป็นแบบอย่าง ทำให้มีความกระตือรือร้นตั้งใจในการทำงาน

2. จะต้องมี ความสามารถในการสอนถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษาทุกคนได้อย่างเสมอภาค สามารถเตรียมการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้มีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ การจัดโรงงานตามระบบ และวิธีการจัดโรงงาน การใช้และเก็บรักษาเครื่องมือการจัดห้องเรียน ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนได้เป็นอย่างดี

3. เป็นผู้แนะนำและเป็นเพื่อนของนักเรียน นักศึกษา เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงงาน ควรจะมีความเข้าใจกับนักเรียน นักศึกษาทุกคน ทำความเข้าใจในความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ผลที่ตามมา คือ จะทำให้เกิดความสามัคคีและความเข้าใจอันดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ดังนั้น ครูควรจะพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อเป็นแบบอย่างของทัศนคติที่ดี และจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความเจริญงอกงามของนักเรียน

4. การมีเทคนิคในการสอนยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะให้ครูประสบผลสำเร็จได้ ครูสอนปฏิบัติควรคบหาสมาคมกับครูทุกคนอย่างฉันท์พี่น้อง เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

5. ควรทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม การมีมนุษยสัมพันธ์กันอย่างฉันท์มิตรกับเพื่อนร่วมงานในหน่วยงานเดียวกัน และหน่วยงานอื่นๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา เป็นต้น

บุญศักดิ์ โจจงกิจ (2519 : 55 - 57) กล่าวถึง ครูอาชีพศึกษาว่า ครูที่สอนวิชาทฤษฎีนั้น ต้องได้รับการฝึกฝนมาแบบหนึ่ง คือ หนักในทางทฤษฎี ส่วนครูสอนปฏิบัติจะต้องมีชั่วโมงทำงานทางด้านปฏิบัติมาก ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ครูทฤษฎีจะเป็นครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัย และเคยฝึกงานอุตสาหกรรมมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

ส่วนครูปฏิบัติ ได้แก่ บุคคลในอาชีพนั้นๆ ซึ่งมีวุฒิระดับหัวหน้าช่าง ครูทฤษฎีเป็นข้าราชการ ที่ทำงานสอนอยู่ในโรงเรียนของรัฐ ที่นักเรียนมาเรียนทฤษฎีสัปดาห์ละ 1 วัน ส่วนครูปฏิบัติ นั้นเป็นครูอยู่ในศูนย์ฝึกหัดช่างตามบริษัทห้างร้านต่างๆ กินเงินเดือนของบริษัทและทำหน้าที่สอน ปฏิบัติ สัปดาห์ละ 4 วัน จะเห็นว่า ครูทฤษฎีกับครูปฏิบัติ นั้นจะมีรากฐานทางวิชาการและความชำนาญจะต่างกัน ดังนั้น ครูอาชีพศึกษาทางช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย ควรจะมี คุณลักษณะทั้งสองประการ คือ ครูทฤษฎีกับครูช่าง อยู่ในตัวคนเดียวกัน ทั้งนี้เพราะครูช่างจะต้องสอนทั้งวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติควบคู่กันไป

2.7 รูปแบบการออกแบบการสอน

เทคโนโลยีการสอน คือ กระบวนการบูรณาการบุคคล วิธีการ แนวคิด เครื่องมือ และสิ่งต่างๆ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหา การดำเนินการ การประเมินและการจัดการ เพื่อแก้ปัญหาทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาจะอยู่ในลักษณะของ “ทรัพยากร หรือ แหล่งการเรียนรู้ (Learning Resources)” ที่ออกแบบและหรือเลือกมาใช้ในลักษณะของสาร (เนื้อหา วิชา) บุคลากร วัสดุ เครื่องมือ เทคนิคและอาคารสถานที่หรือสภาพแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของเทคโนโลยีการสอน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2526) “การพัฒนาการสอน” จะเป็นตัวกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหา และองค์ประกอบต่างๆ ของเทคโนโลยีการสอน โดยอาศัยหลักการวิจัย การออกแบบเพื่อนำไปสู่การผลิต การประเมิน การเลือก การสนับสนุนและการนำไปใช้ และการที่จะประสานหน้าที่และองค์ประกอบทั้งหลายของเทคโนโลยีการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น เราทำได้ด้วย “การจัดการ (Management)” กล่าวคือเราต้องมีองค์กรและบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า เทคโนโลยีการสอนเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการในการออกแบบและพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ของมนุษย์ ความมุ่งหมายหนึ่งของเทคโนโลยีการสอน จึงเป็นการลดอุปสรรคในการเรียนการสอน และเพิ่มความสามารถ และการสร้างสรรค์ของผู้สอน ความสำคัญและแนวปฏิบัติในเรื่องนี้ จะเห็นได้อย่างชัดเจนจากแนวคิดในการออกแบบและการพัฒนาการสอน กรอบแนวคิดหรือองค์ประกอบหลักของการบวนการออกแบบการสอน มี 4 ประการ อันได้แก่ ผู้เรียน จุดมุ่งหมาย วิธีสอนและการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งได้มีนักเทคโนโลยีการสอนจำนวนมาก นำกรอบแนวคิดดังกล่าว ไปประยุกต์ในการจัดรูปแบบการออกแบบและพัฒนาการสอน (Instructional Design and Development Models) ต่างๆ หลายรูปแบบ

ตัวอย่างรูปแบบการออกแบบและการพัฒนาการสอน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533 : 20-24)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. รูปแบบการพัฒนาการสอนของเคมี
2. รูปแบบระบบการออกแบบการสอนของคิก และคาระย์

2.7.1 รูปแบบการพัฒนาการสอนของเคมี

รูปแบบการพัฒนาการสอนของเคมี เป็นการออกแบบการสอนที่ชี้แนะ ให้ผู้นำไปใช้คิดในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับสภาพปัญหา สภาพทั่วไปและความมุ่งหมายของการสอน คุณลักษณะของผู้เรียนและการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสม จากนั้นจึงชี้แนะให้กำหนดเนื้อหาวิชา และสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนจากจุดมุ่งหมาย แล้วจึงกำหนดกิจกรรมและทรัพยากรการเรียนการสอน การผลิต การจัดการสอน และการประเมินการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้รูปแบบการออกแบบการสอนของเคมี ยังกำหนดการบริการสิ่งสนับสนุน (Support Services) และ การปรับปรุงการเรียนการสอน โดยอาศัยผลจากการประเมินด้วย

จากรูปแบบการออกแบบและพัฒนาการสอนของเคมี (Kemp, 1985 : 11-12) จะเห็นว่า การออกแบบการสอนตามรูปแบบนี้ มีขั้นตอนย่อยสำคัญ 10 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. การวัดความต้องการด้านการเรียนของผู้เรียน สำหรับเป็นพื้นฐานในการออกแบบโปรแกรมการสอน การกำหนดลำดับก่อนหลัง และความจำเป็นของความมุ่งหมายการเรียนการสอน
2. กำหนดหัวเรื่อง และ / หรือภารกิจต่างๆ และกำหนดจุดประสงค์
3. ศึกษาลักษณะของผู้เรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
4. วิเคราะห์เนื้อหาวิชา และ / หรือภารกิจให้ละเอียด
5. กำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ในลักษณะเนื้อหาวิชา และองค์ประกอบของภารกิจที่กำหนดไว้
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จะทำให้การเรียนการสอน บรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
7. เลือกทรัพยากรการเรียนการสอนต่างๆ ที่จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
8. จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ในสิ่งที่จำเป็นต่อการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ รวมทั้งการผลิตสื่อและวัสดุการเรียนการสอนด้วย
9. ประเมินผลการเรียนและผลที่ได้จากโปรแกรมการเรียนการสอน
10. เตรียมการทดสอบก่อนเรียน เป็นการวางแผนทดสอบก่อนเรียน ในกรณีที่จะต้องทดสอบ โดยจัดเตรียมให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง และภารกิจที่จะจัดการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคมีได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า เพื่อให้การออกแบบวางแผนการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ควรเริ่มพิจารณาที่กรอบสี่เหลี่ยมตรงกลางก่อน แล้วจึงดำเนินการวางแผนการเรียนการสอน ตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบรูปไข่ ซึ่งจะเริ่มที่กรอบใดก่อนก็ได้

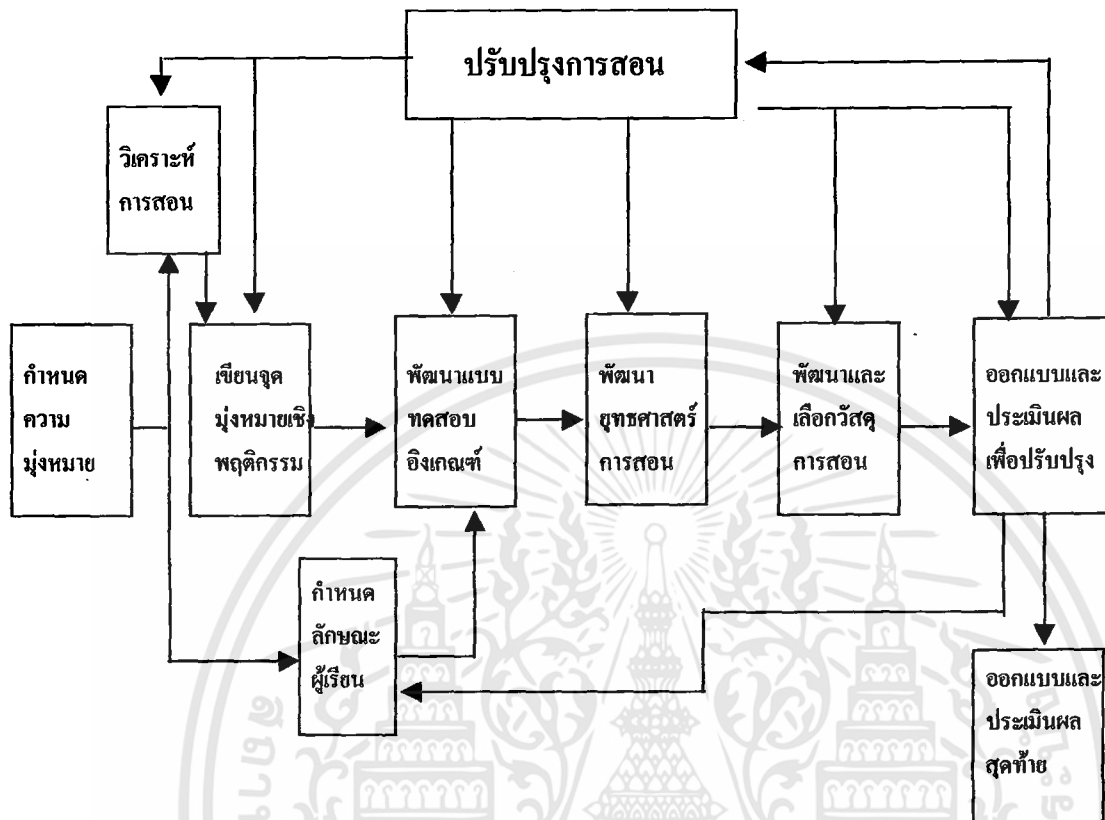
เป็นที่น่าสังเกตว่า รูปแบบการออกแบบการสอนของเคมีแต่ละขั้นตอนไม่มีเส้นเชื่อม และไม่มีลูกศรชี้หน้าว่า ควรดำเนินการไปตามขั้นตอนในทิศทางใด เหตุที่ออกแบบไว้เช่นนี้เคมีได้ให้ข้อคิดว่า การออกแบบวางแผนการสอนตามสภาพความเป็นจริงนั้น ควรมีลักษณะยืดหยุ่น บางขั้นตอนอาจข้ามไปได้หรือจะเริ่มที่จุดใดก่อนก็ได้ หลังจากศึกษาวิเคราะห์ในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วผู้ออกแบบการสอนหรือครูจะสามารถตัดสินใจได้ว่า ควรจะดำเนินการอย่างไร

นอกจากนั้น รูปแบบการสอนของเคมี จะล้อมรอบด้วยการประเมิน เพื่อเป็นแนวในการปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ ตามสภาพความเปลี่ยนแปลงซึ่งมีอยู่ตลอดเวลา

2.7.2 รูปแบบระบบการออกแบบการสอนของดิก และแคเรีย

ดิกและแคเรีย (Dick and Carey. 1985) ได้เสนอรูปแบบระบบ การออกแบบการสอน (ดังภาพที่ 2) สรุปรวมได้ 3 องค์ประกอบ คือ 1) กำหนดผล (จุดมุ่งหมาย) ของการสอน 2) การพัฒนาการสอน และ 3) การประเมินการเรียนการสอน จากองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ประการนี้ดิกและแคเรีย ได้จัดแบ่งกิจกรรมการออกแบบระบบการสอน ออกเป็น 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดความมุ่งหมายการสอน (Identify Instructional Goals) เป็นการกำหนดความมุ่งหมายการสอน ซึ่งต้องพัฒนาให้สอดคล้อง กับความมุ่งหมายทางการศึกษาจากนั้นก็ทำการวิเคราะห์ความจำเป็น (Need Analysis) การวิเคราะห์ผู้เรียน

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบการออกแบบระบบการสอนของ ดิค และคาเรย์

2. การวิเคราะห์การสอน (Conduct Instructional Analysis) ขั้นตอนนี้อาจทำก่อนหรือหลังขั้นที่ 3 หรืออาจจะทำไปพร้อมๆ กันก็ได้ การวิเคราะห์การสอนเป็นการวิเคราะห์ภารกิจหรือวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินการสอน ในเรื่องนี้ กาเย่ (Gagne, 1985) ได้เสนอแนะว่าการวิเคราะห์การสอนอีกลักษณะหนึ่ง ก็คือ Information-Processing Analysis ตามแนวคิดของเกย์นั่นเอง ผลการวิเคราะห์การสอนที่ได้ จะเป็นการจัดหมวดหมู่ของภารกิจ (Task Classification) ตามลักษณะของจุดมุ่งหมายการสอน

3. ศึกษาพฤติกรรมเบื้องต้นและคุณลักษณะของผู้เรียน (Identify Entry Behaviors, Characteristics)

4. เขียนจุดมุ่งหมายการเรียน (Write Performance Objectives) ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และสอดคล้องกับความมุ่งหมายการสอน จุดมุ่งหมายการเรียนจะมีหน้าตา ดังนี้

4.1 ช่วยให้เห็นแนวทางการเรียนการสอน

4.2 เป็นแนวในการวางแผน การจัดสภาพการณ์เพื่อการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ช่วยให้เห็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ และ

4.4 ช่วยผู้เรียนให้เรียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย

5. สร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Develop Criterion Referenced Test) เพื่อประเมิน การเรียนการสอน

6. พัฒนายุทธศาสตร์การสอน (Develop Instructional Strategy) เป็นแผนการสอน หรือเหตุการณ์การสอน ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย การสอน

7. เลือก และพัฒนาวัสดุการเรียนการสอน (Develop and Select Instructional Materials) เป็นการเลือกและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อโสตทัศน

8. ออกแบบ และจัดการประเมินระหว่างเรียน (Design and Conduct Formative Evaluation)

9. ออกแบบ และจัดการประเมินหลังเรียน (Design and Conduct Summative Evaluation)

10. การแก้ไขปรับปรุงการสอน (Revise Instruction) เป็นขั้นการแก้ไข และปรับ ประปรุงการสอน นับตั้งแต่ขั้นที่ 2 จนถึงขั้นที่ 8

2.7.3 สื่อการเรียนการสอน

ถ้ามีการเลือกสื่อได้อย่างเหมาะสม สื่อจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บรรลุ จุดมุ่งหมายการเรียนการสอน ดังนี้

1. จูงใจให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียนมากขึ้น
2. ให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอย่างมีความหมาย
3. ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีและมีความประทับใจในสิ่งที่เรียน
4. อธิบายเนื้อหาวิชาและทักษะกระบวนการต่างๆ ได้อย่างชัดเจน
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น

2.7.4 ประเภทและลักษณะของสื่อการเรียนการสอน

สื่อหรือทรัพยากรการเรียนการสอน แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้หลายทัศนะ ในที่นี้จะ สรุปลักษณะของสื่อการเรียนการสอน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและการฝึ กอบรม ดังนี้

1. ของจริง

- วิทยากร ผู้ชำนาญการ สามารถจูงใจให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มให้ตั้งใจและ รับความรู้ได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัสดุสิ่งของและเครื่องมือต่างๆ ช่วยในการเรียนฝึกปฏิบัติให้สามารถใช้เครื่องมือเหล่านั้นได้

- หุ่นจำลอง ใช้ในสถานการณ์ที่ไม่อาจใช้ของจริงในการเรียนได้ เช่น ของจริงอาจมีขนาดใหญ่หรือเล็ก เกินกว่าที่จะนำมาเรียนในชั้นเรียนได้ ก็ต้องใช้หุ่นจำลอง เป็นต้น

2. สื่อประเภทไม่ต้องฉาย

- สิ่งพิมพ์ เป็นสิ่งง่ายๆ ที่เราค้นเคยและใช้กันอย่างกว้างขวางในชั้นเรียน เช่นแบบเรียน ตำรา สมุดแบบฝึกหัด บทเรียนโปรแกรม พจนานุกรม ปทานุกรม และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

- แผ่นป้ายต่างๆ เช่น กระดานดำ ป้ายนิเทศ แผ่นป้ายแม่เหล็ก กระดาษผนัง และแผ่นป้ายสำลี เป็นต้น

- วัสดุกราฟิกส์ เช่น แผนภูมิ ภาพพลิก กราฟ แผนผัง ภาพโฆษณา การ์ตูน แผนที่

- รูปภาพ

- คู่มือการใช้เครื่องมือและฝึกทักษะบางอย่าง ที่จัดขึ้นมาโดยเฉพาะ ในบางกรณีอาจเป็นสิ่งพิมพ์ก็ได้

3. สื่อประเภทเสียง

- เทปบันทึกเสียง ทั้งแบบม้วนแบบคasset ช่วยในการสอนบรรยายและการเรียนด้วยตนเอง โดยใช้ร่วมกับสื่อการเรียนการสอนอื่นๆ

- แผ่นเสียง

- วิทยู

4. สื่อภาพนิ่งประเภทฉาย

- สไลด์ สไลด์ที่นิยมใช้ จะมีขนาด 2 x 2 นิ้ว เป็นภาพถ่าย หรือภาพกราฟิกส์ สามารถนำไปใช้ประกอบการสอนเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลได้

- फिल्मสตริป ลักษณะคล้ายสไลด์ แต่ภาพจะต่อกันตามลำดับเป็นม้วนไม่สามารถสลับภาพได้ ส่วนใหญ่ได้ภาพแต่ละภาพจะมีคำบรรยาย

- แผ่นใสใช้กับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ แผ่นใสที่ใช้ส่วนใหญ่จะมีขนาด 10x10 นิ้วใช้ในห้องเรียนปกติได้ง่าย สามารถทำแผ่นใสได้ทั้งภาพสีและขาวดำ และมีเทคนิคในการนำเสนอได้หลายวิธี

- โฮโลแกรม (Holograms) เป็นแผ่นภาพสามมิติที่บันทึก แล้วฉายโดยใช้อุปกรณ์แสงเลเซอร์ทำให้เกิดภาพสามมิติในอากาศโดยไม่ต้องใช้จอ ผู้เรียนสามารถเดินศึกษารอบๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ เพื่อสังเกต ในทิศทางต่างๆ ได้

5. สื่อภาพเคลื่อนไหว

- ภาพยนตร์ เป็นสื่อที่นิยมใช้ เพราะให้ภาพเคลื่อนไหวและสามารถปรับความเร็วและทิศทางในการเคลื่อนไหวได้ ปัจจุบันนิยมใช้วิดีโอมากกว่า

- วิดีโอ (Video) เป็นสื่อที่ให้ภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ สะดวกต่อการผลิตและการใช้ การตัดต่อ การตัดแปลง และสามารถใส่ประกอบการเรียนการสอนได้ ทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล

- โทรทัศน์ โทรทัศน์เป็นสื่อการสอนที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน เพราะนอกจากจะเป็นสื่อประกอบการสอนรายวิชาต่างๆ ที่รับคลื่นออกอากาศจากสถานีส่งแล้ว ยังมีรายการที่ใช้ในการสอนเพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้อีกด้วย ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์การศึกษาในประเทศไทย คือ สถานีโทรทัศน์การศึกษา ช่อง 11

6. สื่อประสม

- สิ่งพิมพ์ / เทปเสียง เป็นการใช้สื่อประกอบเทปเสียงบรรยาย ร่วมกับสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นมาโดยเฉพาะ สะดวกต่อการใช้ และใช้ในการสอนแบบเอกัตบุคคลได้

- สไลด์หรือฟิล์มสตริป / เทปเสียง เป็นการใช้เทปเสียงที่มีคำบรรยายดนตรีและอื่นๆ ร่วมกับสไลด์หรือฟิล์มสตริป สำหรับสไลด์สามารถใช้เทคนิคในการนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่นการฉายแบบ Multi-vision ซึ่งใช้เครื่องฉายสไลด์ตั้งแต่สองเครื่องขึ้นไป นอกจากนั้นยังสามารถใช้ในการเรียนการสอนได้ทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล

- ไมโครฟิช / เทปเสียง (Microfiche / Audiotape) เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถใช้ในการศึกษาค้นคว้า และศึกษาค้นด้วยตนเองได้

- บทเรียนหรือสื่อ โปรแกรม เป็นระบบสื่อที่มีผลต่อการพัฒนาการออกแบบและพัฒนาการสอนหรือเทคโนโลยีการสอนมาก ในปัจจุบันนี้ สื่อโปรแกรม ได้พัฒนาเป็นสื่อการเรียนการสอนหลายลักษณะและหลายรูปแบบ เช่น บทเรียนโปรแกรม ชุดการเรียนการสอน และบทเรียนทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

- คอมพิวเตอร์ปฏิสัมพันธ์วิดีโอเทป (Interactive Computer / Videotape) เป็นระบบสื่อที่มีกระบวนการผลิตซับซ้อนที่สุดในปัจจุบัน ระบบสื่อประเภทนี้ จะใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมการทำงานของระบบ ซึ่งประกอบด้วยโปรแกรมวิดีโอเทปหรือวิดีโอคิสต์ การออกแบบการสอนจะใช้หลักการของบทเรียนโปรแกรม ดังนั้น การพิจารณาใช้ระบบสื่อประเภทนี้ จึงต้องพิจารณาให้รอบคอบ เพราะต้องใช้เครื่องมือราคาแพง และต้องใช้เวลาในการออกแบบการเรียนการสอนและการผลิตมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สื่อทางไกล เป็นสื่อที่เกิดจากพัฒนาการด้านการสื่อสาร เช่น วิทยุกระจายเสียง

Telelecturing ,Telewriting , Teletext และ Videotext เป็นต้น

Telelecturing : เป็นสื่อที่ใช้ระบบโทรศัพท์ช่วยในการบรรยาย ไปตามโรงเรียน หรือสถานที่ห่างไกล และขาดแคลนบุคลากร หรือในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถมาเรียนตามปกติได้ เช่น พิกการ เมื่อใช้ระบบนี้ในห้องเรียนปกติ ต้องใช้ระบบเครื่องขยายเสียงช่วยด้วย

Telewriting : เป็นการส่งภาพต่างๆ ทางโทรศัพท์ร่วมกับเสียงบรรยายทาง โทรศัพท์อีกหมายเลขหนึ่ง ระบบภาพมักจะต่อเชื่อมกับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เพื่อให้ผู้เรียนทั้งชั้นได้เห็นภาพอย่างขนาดใหญ่และชัดเจนบนจอ

Teletext : เป็นการใช้ระบบสถานีโทรทัศน์ ส่งเนื้อหาวิชาหรือข่าวสารความรู้ไปยังผู้เรียนที่บ้านหรือโรงเรียน ประเทศอังกฤษได้เริ่มใช้ระบบสื่อประเภทนี้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1974 เรียกว่า CERFAX โดยใช้สถานีโทรทัศน์ BBC และยังมีระบบงานเอกชนจัดบริการสื่อระบบนี้ด้วย เรียกว่า ORACLE ส่วนในประเทศฝรั่งเศสเรียกว่า ANTIOPE

Videotext : เป็นการส่งข่าวสารความรู้จากศูนย์คอมพิวเตอร์โดยใช้ระบบสาย โทรศัพท์ การจัดบริการสื่อลักษณะนี้ เกิดขึ้นครั้งแรกที่ประเทศอังกฤษ โดย BBC ได้จัดทำตัวอักษรช่วยคนหูหนวกในการดูโทรทัศน์ ต่อมาได้ขยายขอบข่ายเนื้อหาและวิธีการบริการ แนวคิดนี้ได้ขยายไปสู่ประเทศฝรั่งเศสและแคนาดาตามลำดับ สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ได้เริ่มทดลองใช้ในปี ค.ศ. 1982 โดยใช้ระบบตามสาย คาวเทียมและระบบโทรศัพท์

7. คอมพิวเตอร์ เกม และการจำลองสถานการณ์

- คอมพิวเตอร์ เป็นสื่อที่นำเข้ามาใช้เพื่อการศึกษา และการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก เป็นการใช้เพื่อช่วยจัดการ หรือบริหารการเรียนการสอน (Computer Managed Instruction : CMI) โรงเรียนโดยทั่วไปจะใช้คอมพิวเตอร์เพื่องานด้านนี้กันมาก เพราะคุ้มประโยชน์มากกว่า ส่วนการใช้ในลักษณะที่สอง คือ การใช้เพื่อช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) เป็นการใช้คอมพิวเตอร์เสนอเนื้อหา ความรู้บนจอหรือมอนิเตอร์ (Monitor) จัดเป็นสื่อแบบปฏิสัมพันธ์เรียนด้วยตนเองได้ แต่ต้องออกแบบโปรแกรมให้เหมาะสม โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอนมโนทัศน์และฝึกหัดด้วยสถานการณ์จำลองและเกมสื่อคอมพิวเตอร์ ใช้กันมากในการฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นการใช้ในลักษณะ CMI หรือ CAI เพราะสามารถประหยัดเวลาในการสอน และคุ้มประโยชน์มากกว่า

- เกมและการจำลองสถานการณ์ เป็นกิจกรรมการเรียนที่ให้ผลดี ในกรณีการสอนในสิ่งนามธรรมมากๆ ต้องการมีปฏิสัมพันธ์สูงหรือใช้ในการเรียนหรือการฝึก ที่มีสถานการณ์การเรียนในเรื่องที่เป็นอันตราย เป็นต้น แต่ต้องมีการออกแบบพัฒนาอย่างเหมาะสม ส่วนใหญ่ไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการเรียน ปกติจะใช้เสริมการเรียน ยังไม่มีผลการวิจัยยืนยันแน่ชัด
 อย่างเพียงพอว่า เกมและสถานการณ์จำลองช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน

8. สื่อกิจกรรม

- การจัดแสดงและนิทรรศการ
- นาฏการ เช่นละคร การแสดงกลางแจ้ง การแสดงบทบาทสมมติและหุ่น

เป็นต้น

- การสาธิต
- การศึกษาออกสถานที่

2.7.5 ระบบการเลือกสื่อการเรียนการสอน

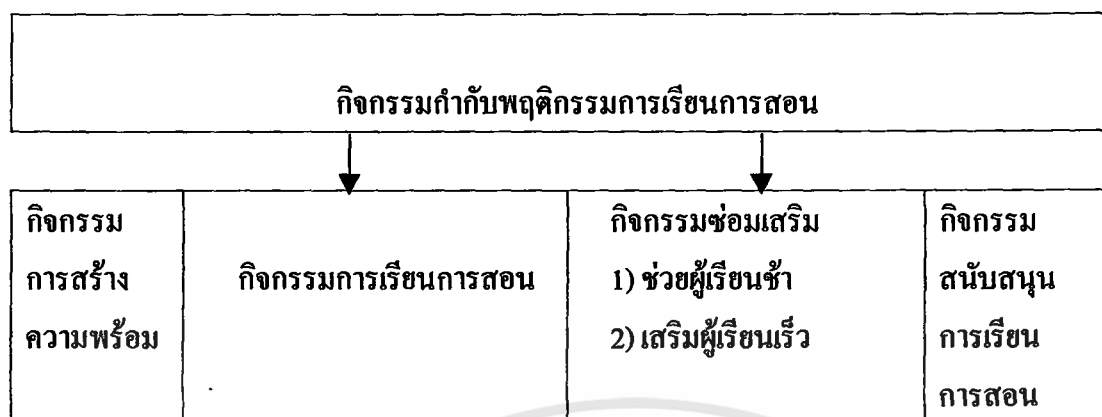
ยุทธศาสตร์การสอนและการตัดสินใจเลือกสื่อการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กันอย่าง
 ใกล้ชิดและควรดำเนินการภายหลังจากได้กำหนดจุดมุ่งหมายการสอนแล้วรูปแบบการเลือกสื่อ
 (Media Selection Models) สามารถจัดทำได้ตั้งแต่แบบง่าย ๆ ไปจนถึงแบบที่มีความละเอียด และ
 ซับซ้อน โรเบิร์ต มาเกอร์ นักออกแบบการสอนอาชีพที่มีความสำเร็จ กล่าวว่า กระจายเป็นสื่อการ
 สอนหลักจนกว่าเราจะพบว่า มีสื่ออื่นที่ดีกว่าจึงเลือกใช้สื่ออื่น สื่อกระจายเป็นสื่อราคาถูก หาง่าย
 และผู้เรียนส่วนใหญ่เข้าใจ นี่ก็เป็นตัวอย่างง่าย ๆ ของรูปแบบการเลือกสื่อ ส่วนกระบวนการตัดสินใจ
 เลือกสื่อที่ซับซ้อนนั้น ถ้าหากไม่จำเป็น ควรหลีกเลี่ยง

สื่อการเรียนการสอนควรมีลักษณะง่าย ๆ ที่สามารถเสนอบทเรียน และเร้าให้ผู้เรียนเข้าใจ
 บทเรียนในเวลาอันสั้น สื่อที่มีลักษณะซับซ้อน ส่วนใหญ่มีราคาแพง และต้องใช้เวลาามานั้น มัก
 จะไม่มีประสิทธิภาพและไม่น่าเชื่อถือ (Knirk and Gastafson. 1986 : 169) ควรเลือกสื่อที่มีราคาถูก
 ที่สุดแต่สามารถช่วยให้ผู้เรียน เรียนได้ตามจุดมุ่งหมายในเวลาที่เหมาะสม

2.7.6 เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน มีเทคนิคที่สามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ
 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์การสอน ซึ่งมีตัวแปรอยู่หลายประการเช่น ผู้เรียน เนื้อหาวิชา จุดมุ่ง
 หมายการสอนและอื่นๆ ดังนั้น เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในที่นี้ จึงเป็นตัวอย่างที่
 สืบเนื่องมาจากการวางแผนการสอน และการเตรียมการสอน ที่ได้จัดทำไว้ในขั้นการพัฒนาการ
 สอน

ในบทที่แล้วได้กล่าวถึงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรทำควบคู่ไปกับการกำกับ
 ดูแลพฤติกรรมกรเรียนการสอน ดังนั้น ในช่วงเวลาหนึ่งของการเรียนการสอน จึงมีกิจกรรมการ
 กำกับพฤติกรรมกรเรียนการสอนควบคู่ไปด้วย เพื่อความเข้าใจขอให้ดูภาพที่ 3 ประกอบ

ภาพที่ 2 แสดงกิจกรรมการเรียนการสอนกับการกำกับพฤติกรรมการเรียนการสอน

จากภาพที่ 2 จะเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนและการกำกับพฤติกรรมการเรียนการสอน นั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ ครูผู้สอนจะดำเนินการสร้างความพร้อมในการเรียน และการสอนได้นั้น ผู้สอนต้องจัดเตรียมการสอน และจัดให้มีการทดสอบก่อนเรียน จึงจะสามารถสร้างความพร้อมของตัวผู้สอนและผู้เรียนได้

เมื่อกรอบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเป็นเช่นนี้ สิ่งที่คุณจะต้องวางแผนการสอน ก็คือ

1. การกำหนดเวลา ในแต่ละช่วงกิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมล่วงหน้า เป็นเทคนิคประการหนึ่งที่น่าสนใจ เพื่อช่วยในการจัดการเรื่องเวลาของกิจกรรมการเรียนการสอน
2. จะจัดกิจกรรมอย่างไร จึงจะทำให้ผู้เรียนที่เรียนช้า สามารถเรียนได้ และผู้เรียนที่เรียนเร็ว ไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ดังนั้น ในขั้นของกิจกรรมการวางแผนการสอน ครูผู้สอนจึงควรเตรียมแผนสำหรับผู้เรียนทั้งสองกลุ่มนี้ด้วย ในขั้นของการพัฒนาการสอน ผู้เขียนได้เสนอแนะด้วยการจัดทำชุดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้มาก ผู้สนใจรายละเอียดเรื่องชุดการเรียนให้ศึกษาได้จากเอกสารและหนังสือท้ายบท

2.7.7 เทคนิคการสอนเนื้อหา

ในการเรียนการสอนนั้น เนื้อหาจะเป็นสาระสำคัญที่จะนำผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน ที่ออกแบบวางแผนไว้ เนื้อหาสาระที่ใช้สอน โดยทั่วไป

แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1). เนื้อหาประเภทความรู้ความเข้าใจ 2). เนื้อหาประเภทเจตคติ หรือจิตพิสัย และ 3). เนื้อหาประเภททักษะ บางครั้งเรียกว่า ภารกิจ (Task)

เนื่องจากเนื้อหา มีลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้น การสอนเนื้อหาแต่ละประเภท จึงใช้เทคนิค การสอนแตกต่างกันด้วย ในบทที่ 5 ผู้เขียนได้เสนอรูปแบบการสอนไว้ 4 กลุ่มใหญ่ เมื่อนำมาใช้เป็น หลักในการสอนเนื้อหาต่างๆ ในห้องเรียน อาจต้องประยุกต์เป็นเทคนิคการสอน

1. การสอนเนื้อหาประเภทความรู้ความเข้าใจ

เนื้อหาประเภทความรู้ความเข้าใจ แบ่งออกได้ 3 ระดับ คือ เนื้อหาประเภทข้อเท็จจริง เนื้อ หาประเภทหลักการและมโนทัศน์ และเนื้อหาประเภทการคิดแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์

ก. เทคนิคการสอนข้อเท็จจริง (Facts) การสอนข้อเท็จจริง มีหลักการดังนี้

- ให้ผู้เรียนทราบว่า ในการเรียนครั้งนี้ ผู้เรียนควรรู้อะไรบ้าง
- ทดสอบพฤติกรรมเบื้องต้น (ความรู้พื้นฐาน) ของผู้เรียนว่า มีเพียงพอหรือไม่
- สร้างกิจกรรมนำผู้เรียนให้เข้าใจว่า องค์ประกอบของความรู้ที่ผู้เรียนจะเรียนกับ

ความรู้พื้นฐาน (เดิม) มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

- ใช้สื่อการเรียนการสอน เสริมความรู้ความเข้าใจในข้อเท็จจริงที่ศึกษา
- ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ หรือใช้ประสาทสัมผัสให้มากที่สุด เพื่อจะได้เข้าใจ

ได้คือ

- ให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังจากได้ทราบผลการปฏิบัติของผู้เรียน
- จัดกิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนจำได้นาน
- วัดและประเมิน โดยใช้วิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความจำ ได้ดียิ่งขึ้น

ข. เทคนิคการสอนหลักการและมโนทัศน์ (Principles and Concepts) หลักการ และมโนทัศน์ มีลักษณะใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ มโนทัศน์เป็นความเข้าใจของบุคคล ที่มีต่อสิ่ง ใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ส่วนหลักการ จะเป็นความ เกี่ยวข้องสัมพันธ์ของมโนทัศน์ตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปที่สามารถนำไปอ้างอิงได้ ดังนั้น การสอนหลัก การและมโนทัศน์ จึงสามารถใช้หลักการสอนเดียวกันได้ ดังนี้

- ให้ผู้เรียนทราบว่า จะได้เรียนรู้มโนทัศน์ หรือหลักการใดบ้าง
- ชี้ลักษณะเด่นเฉพาะของมโนทัศน์และหลักการที่เรียน เพื่อให้เข้าใจง่ายและ

ชัดเจน

- อธิบายโดยใช้ภาษาต่างๆ
- ยกตัวอย่างประกอบ และเปรียบเทียบให้เห็นได้หลายๆ ทักษะ
- ให้ผู้เรียนทดลองยกตัวอย่าง หรืออธิบายหลักการและมโนทัศน์
- ให้การเสริมแรง

ค. เทคนิคการสอนการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ การสอนการแก้ปัญหา และการสอนความคิดสร้างสรรค์ มักดำเนินไปต่อเนื่องกัน ดังนี้

- ให้ผู้เรียนทราบว่า ต้องเรียนแก้ปัญหาอะไรบ้าง
- ทดสอบพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เรียนว่า มีหลักการและมโนทัศน์เพียงพอ ต่อ การแก้ปัญหาที่กำหนดหรือไม่

- กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เกี่ยวกับหลักการและมโนทัศน์ ที่จะนำมาแก้ ปัญหา

- ชี้แนะให้ผู้เรียนคิดหาวิธีการแก้ปัญหา
- เมื่อผู้เรียนแก้ปัญหาได้แล้ว ให้ผู้เรียนทดลองฝึกซ้ำโดยใช้วิธีการเดิม กับปัญหา

อื่นๆ

ขั้นที่ 1-5 เป็นเทคนิคการสอนแก้ปัญหา ถ้ามีการเสริมกิจกรรมการเรียนแก้ปัญหา อย่างเหมาะสม ผู้เรียนจะสามารถคิดสร้างสรรค์ได้ด้วย กล่าวคือ

- ให้ความยืดหยุ่นแก่ผู้เรียนในการแก้ปัญหา พอสมควร
- ให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดและแสดงออกในการแก้ปัญหา
- สร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการแก้ปัญหา
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก หรือ ได้เสนอผลงาน
- ผู้สอนต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

2. เทคนิคการสอนเนื้อหาประเภทเจตคติ

เจตคติเป็นท่าทีความรู้สึกรู้สึกของบุคคล และพร้อมที่จะแสดงออกเป็นค่านิยมอย่างใดอย่าง หนึ่ง เจตคติจะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน 3 ขั้น คือ 1) การรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ 2) การเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น และ 3) มีแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมในลักษณะของการชอบ หรือเกลียดสิ่งนั้น ดังนั้น ในการสอบแต่ละครั้ง พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน จะมีส่วนในการสร้างเสริมเจตคติและค่านิยมของผู้เรียนในลักษณะต่างๆ ได้ ผู้สอนจึงพึงปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียน ได้เกิด

เจตคติและค่านิยมที่ดีต่อสิ่งที่เรียนด้วยการใช้เทคนิคต่อไปนี้

- 1 โน้มน้าวผู้เรียน ด้วยการยกตัวอย่าง หรืออ้างอิงให้ผู้เรียนคล้อยตาม
- 2 ให้ความอบอุ่น เป็นกันเองและสร้างบรรยากาศการเรียนที่ดี
- 3 ให้ความรู้แก่ผู้เรียน จากแหล่งต่างๆ
- 4 พยายามใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสอภิปราย และ เปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจโดยกลุ่ม
- 5 ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิบัติจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6 ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่คึกคัก

3. เทคนิคการสอนเนื้อหาประเภททักษะ

การสอนทักษะ โดยเฉพาะทักษะทางกาย ส่วนใหญ่จะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การให้ความรู้ที่เกี่ยวกับทักษะที่จะเรียนรู้ 2) การฝึกให้เกิดทักษะ โดยเริ่มจากการสาธิตหรือปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และปฏิบัติจริง และ 3) เกิดทักษะ เป็นการปฏิบัติภารกิจได้โดยอัตโนมัติ

การสอนเนื้อหาทั้ง 3 ประเภท มักจะเป็นการสอนควบคู่กันอยู่เสมอ โดยเฉพาะการสอนความรู้ความเข้าใจและเจตคติ และเนื้อหาทั้ง 2 ด้านนี้ มักมีส่วนสำคัญในการเรียนทักษะด้วย ดังที่ได้อธิบายไว้แล้ว ในบทที่ว่าด้วยจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2537 : 1 - 2) ได้ทำการศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาการเกษตรของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยมีวิชาพื้นฐานอาชีพและวิชาบังคับ โรงเรียนส่วนใหญ่มีครู - อาจารย์เกษตร น้อยกว่า 3 คน และประเมินความรู้ ความสามารถการสอนวิชาเกษตรของตนระดับปานกลาง เน้นการสอนทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร ส่วนใหญ่จะระบุว่าไม่มีแต่ไม่พอ เช่น พื้นที่และบริเวณปฏิบัติงาน จำนวนเครื่องมือเกษตรพื้นฐานที่ใช้สอน จำนวนพันธุ์ที่ใช้สอน จำนวนอุปกรณ์การสอนและสื่อทัศนูปกรณ์ จำนวนหนังสือ ตำราและเอกสารที่ใช้สอน ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน ส่วนที่ระบุว่าไม่มีหรือมีน้อยมาก คือ โรงเรือนสำหรับฝึกงานด้านพืชกรรมและสัตวบาล จำนวนพันธุ์ที่ใช้สอน จำนวนวัสดุ เคมีภัณฑ์ที่ใช้ฝึก และคนงานสำหรับดูแลงานเกษตรของโรงเรียน ส่วนปัญหาอุปสรรคที่สำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา คือ ครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมาก ส่วนปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ครู - อาจารย์เกษตรได้ระบุความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เมื่อนำเอาปัญหาและอุปสรรค และความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษามาเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 แต่อย่างไรก็ตาม ผลของค่าเฉลี่ยและการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคและความต้องการพัฒนาล้วนมีความหมาย และสามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อปรับปรุงหรือแก้ไขในแต่ละกลุ่มสถานศึกษาได้ทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รังสี สังฆพรหม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการพัฒนาวิชาการของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 7 พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 7 มีปัญหาการพัฒนาทางวิชาการในด้านการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาต่อ ด้านการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมงานวิจัย และพิมพ์เผยแพร่งานวิจัย การสอนด้านการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดเป็นศูนย์วิชาการ และด้านการส่งเสริมการสอน และการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการพัฒนาทางวิชาการทั้ง 5 ด้านนี้อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการพัฒนาทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่มีอายุการทำงาน คุณวุฒิ ระดับชั้นที่สอน หมวดวิชาที่สอนและขนาดของโรงเรียนที่ต่างกันในด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า ปัญหาการพัฒนาทางวิชาการของครูที่มีอายุการทำงาน คุณวุฒิ หมวดวิชาที่สอน และขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน มีปัญหาทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัญหาการพัฒนาทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่สอนระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการพัฒนาทางวิชาการไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันเมื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่มีอายุการทำงาน คุณวุฒิ ระดับชั้นที่สอน หมวดวิชาที่สอน และขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่มีอายุการทำงาน คุณวุฒิ และหมวดวิชาที่สอนที่ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนครูที่สอนระดับชั้นและขนาดโรงเรียนที่ต่างกันมีความต้องการพัฒนาทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

มณีวงศ์ ปัญญาประดิษฐ์ (2532 : 89 - 95) ได้ทำการวิจัยเรื่องสถานภาพของบุคลากรทางการสอนและปัญหาการเรียนการสอนสาขาวิชาช่างกลโรงงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู - อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาช่างกลโรงงาน โดยทำการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์และวัสดุฝึก และด้านอาคารสถานที่ พบว่า ด้านบุคลากรนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่ สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดสำหรับครู - อาจารย์ คือ นักเรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ ส่วนการสอนนั้น พบว่าครู - อาจารย์ ส่วนใหญ่สอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของรายวิชา ส่วนครู - อาจารย์ ก็จะมีความเห็นว่ ครู - อาจารย์ สาขาวิชาช่างกลโรงงาน ประสบปัญหาเกี่ยวกับการที่ไม่มีโอกาสไปฝึกอบรมหรือฝึกงานในสถานประกอบการมากที่สุด และมีปัญหาเกี่ยวกับการละเลยการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบความปลอดภัยของการฝึกงานน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาช่างกลโรงงาน มีความเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไปและปัญหาเกี่ยวกับครู - อาจารย์เข้าสอนไม่ตรงต่อเวลา มีน้อยที่สุด ด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นว่าสิ่งที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นปัญหามากที่สุด คือ แผนกวิชาขาดเครื่องมือ เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพ ในการสอนในภาคปฏิบัติ และปัญหาเกี่ยวกับครู - อาจารย์ ขาดความรู้ความสามารถ และความชำนาญในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร มีน้อยที่สุด ส่วนครู - อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่าสิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดเครื่องมือเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพในการสอนภาคปฏิบัติ เช่นเดียวกันกับผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับปัญหาเกี่ยวกับครู - อาจารย์ ไม่จัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน มีน้อยที่สุด และนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาช่างกลโรงงาน มีความเห็นว่าสิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุด คือ วิทยาลัยขาดการส่งเสริมกิจกรรมการเรียน โดยการจัดนิทรรศการทางวิชาชีพ และปัญหาเกี่ยวกับครู - อาจารย์ ไม่สาธิตการทำงานให้นักเรียนดูก่อนการปฏิบัติงานมีน้อยที่สุด ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์และวัสดุฝึกนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่า สิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุด คือ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ มีจำนวนไม่เพียงพอกับการฝึกของนักเรียน ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักรที่ไม่มีใบรายการแสดงการบำรุงรักษาประจำเครื่องแต่ละเครื่องมีน้อยที่สุด ส่วนครู - อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าสิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึก และปัญหาการขาดความร่วมมือในการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องจักร มีน้อยที่สุด นักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาช่างกลโรงงาน มีความเห็นว่าสิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักร ขาดอุปกรณ์ป้องกันอันตราย เพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานมีน้อยที่สุด และด้านอาคารสถานที่นั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าสิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุดคือ พื้นที่ในการปฏิบัติงานแออัด ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานและควบคุมตรวจสอบ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานจัดไม่เป็นหมวดหมู่ และไม่เป็นระเบียบทำให้ไม่สะดวกต่อการฝึกปฏิบัติ และควบคุม มีน้อยที่สุด ส่วนครู - อาจารย์นั้นมีความเห็นว่าสิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ห้องทดลองมีเครื่องมือ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการไม่กำหนดบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน และบริเวณปลอดภัยให้ชัดเจนนั้น มีน้อยที่สุด สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาช่างกลโรงงานมีความเห็นว่า สิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุด คือ พื้นที่ปฏิบัติงานแออัดไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ส่วนปัญหาที่มีน้อยที่สุด คือ พื้นที่ปฏิบัติงานจัดไม่เป็นระเบียบและไม่เป็นหมวดหมู่ ทำให้ไม่สะดวกต่อการฝึกงาน กล่าวโดยรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก ซึ่งจากผลในครั้งนี้สามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู - อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงดินสุมานนท์ สังกัดกองวิทยาลัยเกษตร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางและข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาดำเนินการและปรับปรุงแก้ไขการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มของครู - อาจารย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนวิชาเกษตรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะครู - อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงดินสุมานนท์ สังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งหมด 62 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวม

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามซึ่งมีคำถามทั้งชนิดปลายปิดและชนิดปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น

3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน

ภาพการสอน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพการสอน

3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจากหนังสือเอกสาร วารสารและ

งานวิจัยต่างๆ

3. ศึกษาการสร้างแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. กำหนดขอบเขตและประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม

โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและทดลองใช้กับอาจารย์ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา จำนวน 5 ชุด แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับภาษาและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.2.4 วิธีการส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการติดต่อขอความอนุเคราะห์ทำการวิจัยในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ โดยทำการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึง ท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้คณะครู – อาจารย์ ในสถานศึกษาทำการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

2. การรับแบบสอบถาม คืน ผู้ทำการวิจัยติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมีทั้งหมด 62 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 40 ชุด คิดเป็นร้อยละ 64.52 %

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วจึงนำข้อมูลที่แต่ละรายการเข้าตารางข้อมูลดิบ และไปคำนวณค่าทางสถิติดังนี้

1. การนำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงหาค่าความถี่
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยประมงชุมวิไล โดยหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (สุวรรณ ศรีวิฑารักษ์ รพีพรรณ พิริยะกุล และคณะ, 2527 : 41-42)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้ X = จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามข้อนี้ๆ

N = จำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งหมด

3. หาค่าเฉลี่ยของการประเมินค่าความสำคัญความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน

กำหนดให้ค่าความสำคัญดังนี้คือ

ระดับคะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

การหาค่าเฉลี่ยแต่ละหัวข้อหาได้ดังนี้

$$\text{สูตรหาค่าเฉลี่ย} \quad \mu = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ μ = ค่าเฉลี่ย

\sum = ผลรวม

f = ความถี่ของคะแนนแต่ละค่า

x = คะแนน(1,2,3,4,5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2528 : 70)

คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.00	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S. D)

วิเคราะห์คำถามเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน (สุวัฒน์ ศรีวิฑยารักษ์ ระพีพรรณ พิริยะกุล และคณะ, 2527 : 41-42)

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

กำหนดให้ σ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\sum = ผลรวม

f = ความถี่ของคะแนนแต่ละชั้น

x = จุดกึ่งกลางของแต่ละชั้น

N = จำนวนครู - อาจารย์ในกลุ่มประชากร

4.2 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคิณสุวานนท์ แสดงผลการวิจัย ได้ดังนี้ คือ

4.2.1 สถานภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคิณสุวานนท์

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคิณสุวานนท์

รายการ	จำนวน (N=40)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	23	57.50
หญิง	17	42.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=40)	ร้อยละ (%)
2. อายุ		
25-34	8	20.00
35-44	22	55.00
45-54	10	25.00
อายุสูงสุด 50 ปี		
อายุต่ำสุด 27 ปี		
อายุเฉลี่ย 39.87 ปี		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 6.05		
3. สถานภาพ		
โสด	6	15.00
สมรส	34	85.00
4. นับถือศาสนา		
พุทธ	36	90.00
อิสลาม	4	10.00
5. อายุราชการ		
1-10 ปี	13	32.50
11-20 ปี	23	57.50
21-30 ปี	4	10.00
อายุราชการสูงสุด 29 ปี		
อายุราชการต่ำสุด 6 ปี		
อายุราชการเฉลี่ย 15.65 ปี		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 6.34		
6. ประสบการณ์สอนในสถานศึกษา		
1-10 ปี	13	32.50
11-20 ปี	23	57.50
21-30 ปี	4	10.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=40)	ร้อยละ (%)
ประสบการณ์สอนสูงสุด 24 ปี		
ประสบการณ์สอนต่ำสุด 3 ปี		
ประสบการณ์สอนสูงสุด 24 ปี		
ประสบการณ์สอนเฉลี่ย 13.70 ปี		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 5.92		
7. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ครู	1	2.50
อาจารย์	39	97.50
8. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	1	2.50
ระดับปริญญาตรี	34	85.00
ระดับปริญญาโท	5	12.50
9. หน้าที่อื่นๆ		
หัวหน้าหมวด/บริหาร	20	50.00
ครูที่ปรึกษา/ครูปกครอง	5	12.50
งานธุรการ	5	25.00
อื่นๆ	10	25.00
10. จำนวนชั่วโมงหรือคาบสอนในเวลาราชการ		
1-10 คาบ/สัปดาห์	3	7.50
11-20 คาบ/สัปดาห์	33	82.50
21-30 คาบ/สัปดาห์	4	10.00
จำนวนคาบสอนสูงสุด 24 คาบ/สัปดาห์		
จำนวนคาบสอนต่ำสุด 8 คาบ/สัปดาห์		
จำนวนคาบสอนในเวลาราชการเฉลี่ย 16.57 คาบ/สัปดาห์		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 3.65		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคิตตูลานนท์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 40 คน เป็นเพศชายมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 57.50) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี (ร้อยละ 55.00) โดยมีอายุเฉลี่ย 39.87 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 85.00) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 90.00) และนับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 10.00)

ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 11-20 ปี (ร้อยละ 52.50) โดยเฉลี่ยมีอายุราชการ 15.65 ปี เกี่ยวกับประสบการณ์สอนในสถานศึกษา พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 11-20 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 57.50) โดยเฉลี่ยครู-อาจารย์มีประสบการณ์สอน 13.50 ปี และตำแหน่งในปัจจุบันเป็นอาจารย์มากที่สุด (ร้อยละ 97.50) รองลงมา มีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 2.5)

ด้านวุฒิและระดับการศึกษา พบว่าครู-อาจารย์ ส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 85.00) รองลงมาคือระดับการศึกษาปริญญาโท (ร้อยละ 12.50) ส่วนจำนวนชั่วโมงหรือคาบการสอนในเวลาราชการ เวลาคาบสอน 11-20 คาบ/สัปดาห์ มีครู-อาจารย์ ทำการสอนในเวลาราชการมากที่สุด (ร้อยละ 82.50)

ตารางที่ 2 แสดงหน้าที่ของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยประมงคิตตูลานนท์ ที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอนประจำ

รายการ	จำนวน (คน)
1. หัวหน้างานและผู้ช่วยหัวหน้างานต่าง ๆ	18
2. ครู-อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นเรียนและที่ปรึกษาโครงการ	7
3. คณะกรรมการจัดการฝ่ายต่าง ๆ	7
4. ผู้ควบคุมดูแลอาคาร โรงงานสถานที่ต่าง ๆ	5
รวม	37

จากตารางที่ 2 แสดงหน้าที่ของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคิตตูลานนท์ที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอนประจำ มี 4 รายการ คือ 1) หน้าที่หัวหน้างานและผู้ช่วยหัวหน้างานด้านต่างๆ 2) หน้าที่เป็นครู-อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นเรียนและที่ปรึกษาในโครงการ 3) หน้าที่คณะกรรมการการจัดการฝ่ายต่างๆ และ 4) หน้าที่ผู้ควบคุมดูแลอาคาร โรงงานสถานที่ต่างๆ

4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคิตตูลานนท์

**ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ
สอนของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงดินสุถานนท์ ด้านหลักสูตรการสอน**

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรม เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน (n=37)		
	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
- การสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมงให้ สอดคล้องกับท้องถิ่น	2.67	0.66	มาก
- การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเกษตร ด้านการประมง	2.35	0.71	ปานกลาง
- บทบาทและอิทธิพลของหลักสูตรการศึกษาเกษตรต่อ อาชีพการเกษตรด้านการประมง	2.32	0.74	ปานกลาง
- โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมง	2.16	0.79	ปานกลาง
- การจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมง	2.08	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงดินสุถานนท์ ด้านหลักสูตร พบว่าความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางด้านหลักสูตรครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นด้านความต้องการฝึกอบรมในระดับที่เห็นด้วยมาก 1 รายการ คือ การสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมงให้สอดคล้องกับท้องถิ่น (มีค่าเฉลี่ย 2.67) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 4 รายการ คือ 1) การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเกษตร ด้านการประมง 2) บทบาทและอิทธิพลของหลักสูตรการศึกษาเกษตรต่ออาชีพการเกษตรด้านการประมง 3) โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมง และ 4) การจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมง (มีค่าเฉลี่ย 2.35, 2.32, 2.16 และ 2.08 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ
สอนของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงตลิ่งชันด้านเทคนิคการสอน

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรม เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน (n=37)		
	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
- เทคนิคการสอนที่เน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง	2.75	0.43	มาก
- การเตรียมการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน	2.72	0.50	มาก
- ความรู้และเทคนิคการจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่เหมาะสม	2.64	0.53	มาก
- เทคนิคการสร้างความสนใจและการเสริมกำลังใจแก่ผู้เรียน	2.51	0.69	มาก
- เทคนิคการสอนเกษตรด้านการประมงภาคปฏิบัติ	2.29	0.77	ปานกลาง
- หลักและวิธีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	2.29	0.77	ปานกลาง
- เทคนิคการสอนแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการสอน	2.29	0.77	ปานกลาง
- เทคนิคการจัดทัศนศึกษาและการศึกษาดูงานทั้งภายในและ นอกสถานที่	2.21	0.67	ปานกลาง
- เทคนิคการสอนเกษตรภาคทฤษฎี	1.97	0.76	ปานกลาง
- เทคนิคการดูแล ควบคุมชั้นเรียนในห้องเรียนและ ภาคสนาม	1.97	0.76	ปานกลาง
- การจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างอาจารย์ในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการวิชาเกษตร ด้านการประมง	1.97	0.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู
- อาจารย์ ด้านเทคนิคและวิธีการสอน พบว่า ครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นต้องการฝึกอบรมใน
ระดับเห็นด้วย เห็นด้วยมาก 4 รายการ คือ 1) เทคนิคการสอนที่เน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง 2) การเตรียมการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน 3) ความรู้และเทคนิคการจัด
กิจกรรมในห้องเรียนที่เหมาะสม และ 4) เทคนิคการสร้างความสนใจและการเสริมกำลังใจแก่
ผู้เรียน (มีค่าเฉลี่ย 2.75, 2.72, 2.64 และ 2.51 ตามลำดับ) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยกับ
ความต้องการฝึกอบรมระดับปานกลาง มี 7 รายการ คือ 1) เทคนิคการสอนเกษตรด้านการ
ประมง ภาคปฏิบัติ 2) หลักและวิธีการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ 3) เทคนิคการสอน
แทรกคุณธรรม จริยธรรมในการสอน 4) เทคนิคการจัดทัศนศึกษาและการศึกษาดูงานทั้งภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และนอกสถานที่ 5) เทคนิคการสอนเกษตรภาคทฤษฎี 6) เทคนิคการดูแลควบคุมชั้นเรียนในห้องเรียนและภาคสนาม และ 7) การจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่าง อาจารย์ในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการวิชาการเกษตรด้านการประมง (มีค่าเฉลี่ย 2.29, 2.29, 2.29, 2.21, 1.97, 1.97 และ 1.97 ตามลำดับ)

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงดินสูลานนท์ ด้านสื่อการเรียนการสอน

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน (n=37)		
	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
- เทคนิคการผลิตและ การใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูป (CAI)	2.51	0.69	มาก
- การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาเกษตรด้านการประมง	2.48	0.76	ปานกลาง
- เทคนิคการสอน และกานำเสนอโดยใช้โปรแกรม Power Point	2.48	0.69	ปานกลาง
- การประยุกต์ใช้วัสดุประกอบการสอนที่หาง่ายและประหยัดจากท้องถิ่น	2.48	0.69	ปานกลาง
- เทคนิคการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา	2.48	0.60	ปานกลาง
- การผลิตสื่อการสอนวิชาเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย	2.45	0.64	ปานกลาง
- การแนะนำแหล่งที่ใช้บริการสื่อการเรียนการสอน	2.43	0.76	ปานกลาง
- เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการนำเข้าสู่บทเรียน	2.43	0.68	ปานกลาง
- เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการสรุปบทเรียน	2.43	0.68	ปานกลาง
- เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการเสริมความเข้าใจในบทเรียน	2.43	0.60	ปานกลาง
- เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการทบทวนบทเรียน	2.40	0.77	ปานกลาง
- เทคนิคการจัดระบบการเก็บและการใช้สื่อการสอน	2.18	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 แสดงความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์ ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นต้องการฝึกอบรมในระดับความต้องการฝึกอบรมมาก 1 รายการ คือ 1) เทคนิคการผลิต และ การใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูป (CAI)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(มีค่าเฉลี่ย 2.51) ส่วนความต้องการระดับปานกลางมี 11 รายการ คือ 1) การใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการศึกษาเกษตรด้านการประมง 2) เทคนิคการสอนและการนำเสนอ โดยใช้โปรแกรม Power Point 3) การประยุกต์ใช้วัสดุประกอบการสอนที่หาง่ายและประหยัดจากท้องถิ่น 4) เทคนิคการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา 5) การผลิตสื่อการสอนวิชาเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย 6) การแนะนำแหล่งที่ใช้บริการสื่อการเรียนการสอน 7) เทคนิคการใช้สื่อการเรียนการสอนในการทบทวนบทเรียน 8) เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการนำเข้าสู่บทเรียน 9) เทคนิคการใช้สื่อการเรียนการสอนในการสรุปบทเรียน 10) เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการเสริมความเข้าใจในบทเรียน และ 11) เทคนิคการจัดระบบการเก็บและการใช้สื่อการสอน (มีค่าเฉลี่ย 2.48, 2.48, 2.48, 2.48, 2.45, 2.43, 2.43, 2.43, 2.43, 2.40 และ 2.18 ตามลำดับ)

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคิงส์ตันนันทน์ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน (n=37)		
	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
- การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Port folio)	2.81	0.39	มาก
- เทคนิคการจัดทำแบบทดสอบมาตรฐาน	2.62	0.54	มาก
- การประเมินผลโดยการวิจัยชั้นเรียน	2.62	0.49	มาก
- เทคนิคการใช้คำถามให้นักศึกษาเกิดความคิด	2.54	0.60	มาก
- เทคนิคการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร	2.45	0.55	ปานกลาง
- การสร้างเครื่องมือประเมินผลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	2.40	0.59	ปานกลาง
- การสร้างแบบทดสอบที่วัดพฤติกรรมทางสติปัญญา	2.37	0.63	ปานกลาง
- เทคนิคการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรระดับอาชีวศึกษา	2.32	0.62	ปานกลาง
- การวางแผนการวัดและการประเมินผล	2.27	0.65	ปานกลาง
- หลักการวัดผลและการประเมินผล	2.21	0.71	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนระดับความต้องการ ต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนระดับความต้องการ ต้องการฝึกอบรมมาก 4 รายการ คือ 1) การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (port folio) 2) การประเมินผลโดยการวิจัยชั้นเรียน 3) เทคนิคการจัดทำแบบทดสอบมาตรฐาน และ 4) เทคนิคการใช้คำถามให้นักศึกษาเกิดความคิด (มีค่าเฉลี่ย 2.81, 2.62, 2.62 และ 2.54 ตามลำดับ) ส่วนความคิดเห็นด้านความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมระดับความต้องการฝึกอบรมปานกลาง มี 6 รายการ คือ 1) เทคนิคการประเมินผลงาน โดยการสังเกตพฤติกรรม 2) การสร้างเครื่องมือประเมินผลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 3) การสร้างแบบทดสอบที่วัดพฤติกรรมทางสติปัญญา 4) เทคนิคการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรระดับอาชีวศึกษา 5) การวางแผนการจัดและประเมินผล และ 6) หลักการวัดผลและประเมินผล (มีค่าเฉลี่ย 2.45, 2.40, 2.37, 2.32, 2.27 และ 2.21 ตามลำดับ)

ตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ทางด้านความต้องการฝึกอบรม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ(%)
1. ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม		
ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมเพิ่มเติม	37	91.90
ไม่ต้องให้มีการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติม	3	8.10
2. เหตุผลที่ไม่ต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม*		
ไม่มีเวลา	3	
ต้องรับผิดชอบในหน้าที่มาก	3	
มีภาระครอบครัว	2	
มีความรู้เพียงพอที่จะสอนในระดับนี้แล้ว	1	

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม พบว่า จำนวนครู-อาจารย์ ทั้งหมดที่ทำการตอบแบบสอบถาม มี 40 คน ครู-อาจารย์ที่ต้องการฝึกอบรมมีจำนวน 37 คน (ร้อยละ 91.90) ครู-อาจารย์ที่ไม่ต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมจำนวน 3 คน (ร้อยละ 8.10) โดยมีเหตุผลที่ไม่ต้องการฝึกอบรม 4 รายการ คือ 1) ไม่มีเวลา 2) ต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่มาก 3) มีภาระทางครอบครัว และ 4) มีความรู้เพียงพอที่จะสอนในระดับนี้แล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ
สอนของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์

รายการ	จำนวน (n=37)	ร้อยละ (%)
1. ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม		
1-2 วัน	2	5.40
3-4 วัน	14	37.83
5-6 วัน	21	56.75
ระยะเวลาสูงสุด 5 วัน		
ระยะเวลาต่ำสุด 2 วัน		
ระยะเวลาเหมาะสมเฉลี่ย 4.13 วัน		
2. ความสะดวกในการเข้ารับฟังการฝึกอบรม		
ระหว่างปิดภาคเรียน	32	86.48
หลังจากเวลาราชการปกติ	2	5.40
วันเสาร์ – อาทิตย์	3	8.10
3. ต้องการทำการฝึกอบรมภายในประเทศหรือต่างประเทศ		
ภายในประเทศ	20	54.05
ต่างประเทศ	2	5.40
ทั้งภายในและต่างประเทศ	15	40.54
4. หากมีโอกาสฝึกอบรมต่างประเทศต้องการฝึกอบรมที่ใด		
ยุโรป	5	13.51
อเมริกา	6	16.21
ออสเตรเลีย	5	13.51
เอเชีย	6	16.21
ไม่เจาะจงประเทศ	15	40.54
5. ท่านคิดว่า จะได้รับค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมจากที่ใด		
ต้องการให้มีหน่วยงานสนับสนุนและไม่ต้อง		
เสียค่าใช้จ่ายเองในการฝึกอบรม	28	57.67
ยินดีเสียค่าใช้จ่ายบางส่วน	8	21.62
เสียค่าใช้จ่ายเอง	1	2.07

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนด้านความต้องการฝึกอบรมที่เหมาะสม พบว่าด้านระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม พบว่า ครู – อาจารย์ ส่วนใหญ่ ต้องการใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมเพิ่มเติมเป็นระยะเวลา 5 – 6 วัน มากที่สุด เฉลี่ย 4.13 วัน

ความสะดวกในการเข้ารับฟัง การฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อประสิทธิภาพการสอน พบว่า ครู – อาจารย์ ส่วนใหญ่ ต้องการที่จะทำการฝึกอบรมเพิ่มเติมระหว่างการปิดภาคเรียน (ร้อยละ 86.48)

ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมครู – อาจารย์ ส่วนใหญ่ ต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมภายในประเทศ (ร้อยละ 54.05) และต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมทั้งภายในและต่างประเทศ รองลงมา (ร้อยละ 40.54) และไม่เจาะจงประเทศที่ทำการฝึกอบรม (ร้อยละ 40.54)

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า ครู – อาจารย์ ส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงาน ออกค่าใช้จ่ายให้โดยตนเองไม่ออกค่าใช้จ่ายใดๆ (ร้อยละ 75.67) และยินดีที่จะออกค่าใช้จ่ายเองในการฝึกอบรม (ร้อยละ 21.62)

4.2.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยประมงดินสูลานนท์

ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยประมง

รายการ	จำนวน (คน)
1. จัดให้มีการฝึกอบรมบ่อยครั้งเพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถนำมาปฏิบัติจริงในกิจกรรมจัดการสอนในห้องเรียน	7
2. ควรจัดการทัศนศึกษาให้กับครู-อาจารย์ ควบคู่ไปกับการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติม	6
3. ด้านระยะเวลาที่ใช้ทำการฝึกอบรมเพิ่มเติม ควรใช้ระยะเวลาให้ยาวนานขึ้นประมาณ 2 สัปดาห์	4
4. จัดให้มีการฝึกอบรมทางด้านการนำเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยมาใช้กับอุตสาหกรรมเกษตรด้านการประมง	3
5. ทางด้านสถานที่จัดการฝึกอบรมต่างประเทศมีความคิดเห็นว่ามีโอกาสควรจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมที่ประเทศญี่ปุ่น	2
6. การจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมควรแยกสาขาวิชาหรือวิชาพื้นฐานสามัญ	2
7. จัดให้มีการฝึกอบรมแบบเชิงปฏิบัติควบคู่กับการบรรยาย	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)
8. ไม่ควรจัดงานสังสรรค์ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการฝึกอบรม	1
9. การจัดการฝึกอบรมควรจัดเป็นกลุ่มย่อยเพื่อความรู้และความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้จริง	2
10. การทำการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมโดยการคัดเลือกจากผู้บริหาร ถือว่า ไม่ยุติธรรมต่อผู้ที่ตั้งใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมอื่น ๆ	2
รวม	31

จากตารางที่ 9 แสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนด้านอื่นๆ พบว่า ครู-อาจารย์ได้เสนอแนะเพิ่มเติม 10 รายการ จากจำนวนครู-อาจารย์ที่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งหมด 31 คน คือ 1) ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมเพิ่มเติม มีความเห็นว่าควรใช้ระยะเวลาให้ยาวนานขึ้น (ประมาณ 2 สัปดาห์) 2) ทางด้านสถานที่จัดการฝึกอบรมต่างประเทศ มีความคิดเห็นว่ามีโอกาสควรจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมที่ประเทศญี่ปุ่น (2 คน) 3) จัดให้มีการฝึกอบรมบ่อยครั้งเพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถ นำมาปฏิบัติจริงในกิจกรรมจัดการสอนในห้องเรียน (7 คน) 4) จัดให้มีการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย มาใช้กับอุตสาหกรรมเกษตร ด้านการประมง (3 คน) 5) การจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติม ควรแยกสาขาวิชาชีพ และวิชาพื้นฐานสามัญ (1 คน) 7) ควรจัดการทัศนศึกษาให้กับ ครู-อาจารย์ควบคู่ไปกับการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติม (6 คน) 8) จัดให้มีการฝึกอบรมแบบเชิงปฏิบัติควบคู่กับการบรรยาย (2 คน) 9) การจัดการฝึกอบรมควรจัดเป็นกลุ่มย่อย เพื่อความรู้และความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้จริง (2 คน) และ 10) การทำการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม โดยการคัดเลือกจากผู้บริหาร ถือว่าไม่ยุติธรรมต่อผู้ที่ตั้งใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมอื่นๆ (2 คน)

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพทั่วไปของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัย ประมงคณิสถานนทร์ 2) เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ของอาจารย์ในวิทยาลัยประมงคณิสถานนทร์ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและปัญหาเกี่ยวกับการ พัฒนาด้านประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยประมงคณิสถานนทร์

ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย คือ ใช้ครู- อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคณิสถานนทร์ สังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 62 คน เป็นประชากร ข้อมูลที่ศึกษาประกอบด้วย สถานภาพ ทั่วไปของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคณิสถานนทร์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรม เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรม เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามแบ่งได้เป็น ตอนที่ 1 ลักษณะแบบสอบถามแบบปลายปิด ใช้สอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไป ตอนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด ใช้สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน และตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบ ปลายเปิด ใช้สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการสอน จำนวนแบบสอบถามที่ส่งจำนวน 62 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 40 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 64.50

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคณิสถานนทร์

จากการศึกษาพบว่า ครู – อาจารย์ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 57.5) โดยมีอายุเฉลี่ย 39.87 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 85.00) และนับถือศาสนา พุทธ (ร้อยละ 90.00) นับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 10.00) มีอายุราชการเฉลี่ย 15.65 ปี และมีประสบการณ์สอนเฉลี่ย 13.50 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ (ร้อยละ 97.5) ครู – อาจารย์ มีวุฒิทางการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 85.00) รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 12.50) และเวลาสอนในเวลาราชการ 11-20 คาบ/สัปดาห์ มีครู – อาจารย์ ทำการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากที่สุด (ร้อยละ 82.50) จำนวนคาบสอนในเวลาราชการเฉลี่ย 16.57 คาบ ส่วนใหญ่ทำหน้าที่ที่เป็นหัวหน้าหมวดหรือหัวหน้าด้านการบริหาร (ร้อยละ 50.00) รองลงมา คือ ได้ทำหน้าที่อื่นๆ หน้าที่งานธุรการและครูที่ปรึกษาหรือครูปกครอง (ร้อยละ 25.00, 12.50 และ 21.50 ตามลำดับ)

1.1 ด้านหน้าที่ของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์ ที่ได้รับการมอบหมายนอกเหนือจากการสอนประจำ

พบว่าครู – อาจารย์ ส่วนใหญ่มีหน้าที่ต่างกัน คือ 1) หน้าที่ครู – อาจารย์ ที่ปรึกษาชั้นเรียนและที่ปรึกษาโครงการ เช่น ครูที่ปรึกษาโครงการองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อกท.) 2) หัวหน้างานและผู้ช่วยหัวหน้างานด้านต่างๆ เช่น หัวหน้างานฝ่ายอาคารและสถานที่ หัวหน้างานศูนย์วิทยบริการ หัวหน้างานคณะกรรมการจัดการประมง เป็นต้น มีจำนวนมากที่สุด 3) คณะกรรมการจัดการฝ่ายต่างๆ เช่น คณะกรรมการประเมินผลการเรียน คณะกรรมการฝ่ายปกครอง คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมกิจกรรม 5 ส เป็นต้น และ 4) มีหน้าที่ควบคุมดูแลอาคาร โรงงาน สถานที่ต่างๆ เช่น ผู้ควบคุมดูแลโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง ผู้ควบคุมดูแลอาคารสถานที่

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู – อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงตึกสุวรรณนท์ จากการศึกษาพบว่า

2.1 ด้านหลักสูตร

พบว่าครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากคือ การสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมง ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นเป็นหลักและระดับความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลางที่ต้องการให้จัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมคือ การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเกษตรทางด้านการประมง บทบาทและอิทธิพลของหลักสูตรการศึกษาเกษตรต่ออาชีพการเกษตรด้านการประมง โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมงและการจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมง

2.2 ด้านเทคนิคและวิธีการสอน

พบว่าครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ที่ต้องการให้จัดฝึกอบรมคือ ทางด้านเทคนิคการสอนที่เน้นการจัดการกิจกรรม ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเตรียมการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ความรู้และเทคนิคการจัดการกิจกรรมในห้องเรียนที่เหมาะสม และเทคนิคการสร้างความสนใจและการเสริมกำลังใจแก่ผู้เรียน และมีระดับความเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง ที่ต้องการให้ทำการฝึกอบรมเพิ่มเติม คือ เทคนิคการสอนเกษตร ด้านการประมงภาคปฏิบัติ หลักและวิธีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เทคนิคการสอนแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการสอน เทคนิคการจัดทัศนศึกษาและการจัดการศึกษาคุณภาพทั้งภายในและภายนอก

สถานที่ เทคนิคการสอนเกษตรภาคทฤษฎี เทคนิคการดูแลควบคุมชั้นเรียนในห้องเรียนและภาคสนาม และการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างอาจารย์ในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการวิชาเกษตรด้านการประมง

2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

พบว่าครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นระดับความคิดเห็นด้วยมากที่ต้องการให้จัดการฝึกอบรมในเรื่อง เทคนิคการผลิตและการใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูป (CAI) และมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง ที่ต้องการให้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติม เรื่อง เทคนิคการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา การประยุกต์ใช้วัสดุประกอบการสอนที่หาง่ายและประหยัดจากท้องถิ่น การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษากเกษตร ด้านการประมง เทคนิคการสอนและการนำเสนอโดยใช้โปรแกรม Power point การผลิตสื่อการสอนวิชาเกษตร ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการนำเข้าสู่บทเรียน เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการเสริมความเข้าใจในบทเรียน เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการสรุปบทเรียน การแนะนำแหล่งที่ใช้บริการสื่อการเรียนการสอน เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการทบทวนบทเรียนและเทคนิคการจัดระบบ การเก็บและการใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆจะเป็นอันดับสุดท้าย

2.4 ด้านการประเมินผล

พบว่าครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่ต้องการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติม คือ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Port Folio) การประเมินผลโดยการวิจัยชั้นเรียนแต่ละชั้นเรียน รวมถึงการใช้เทคนิคการจัดทำแบบทดสอบมาตรฐานให้แก่ นักเรียนและ การใช้เทคนิคการใช้คำถามให้นักศึกษาเกิดความคิด เพื่อฝึกและพัฒนาสติปัญญาให้แก่ นักศึกษา ส่วนความคิดเห็นด้านความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในระดับปานกลาง คือ ทางด้านเทคนิคการประเมินผลในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน – นักศึกษา ขณะทำการปฏิบัติการสอน การสร้างแบบทดสอบที่วัดพฤติกรรมทางด้านสติปัญญาแก่นักเรียน เทคนิคการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรระดับอาชีวศึกษา รวมถึงการวางแผนการวัดและประเมินผล สุดท้าย คือ หลักการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้การประเมินผลเกี่ยวกับนักศึกษา ครู – อาจารย์ มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้นและเกิดผลดีแก่ผู้เรียนเมื่อนำมาใช้ในห้องเรียน

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนด้านความต้องการฝึกอบรมที่เหมาะสม

3.1 ด้านความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมที่เหมาะสม

พบว่า ครู – อาจารย์ จากจำนวนที่ทำการกรอกแบบสอบถามทั้งหมด 40 คน มีเพียง 3 คน ที่ไม่ต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมและส่วนที่เหลืออีก 37 คน มีความต้องการให้ทำการ

จัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน (ร้อยละ 92.50) และจาก 3 ราย ที่ไม่ต้องการฝึกอบรมให้เหตุผลคือ ไม่มีเวลาว่าง ต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่ที่ตนทำอยู่มาก มีภาระครอบครัวต้องรับผิดชอบและเห็นว่าตนเองมีความรู้เพียงพอที่จะสอนในระดับนี้อยู่แล้ว จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม สำหรับผู้ที่ต้องการฝึกอบรมได้ให้ความเห็นทางด้านการระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้ารับการฝึกอบรมระหว่างการปิดภาคเรียน เป็นเวลา 5 – 6 วัน หรือประมาณ 1 สัปดาห์ ส่วนสถานที่สำหรับการจัดการฝึกอบรม ครู – อาจารย์ ให้ความเห็นว่าการจัดภายในประเทศไทยเป็นอันดับแรก และรองลงมาคือ การฝึกอบรมทั้งจัดในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกกับครู – อาจารย์ เองด้วย ส่วนทางด้านค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการเข้ารับฟังการฝึกอบรมครู – อาจารย์ ให้ความเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่จะให้หน่วยงานออกค่าใช้จ่ายให้โดยตนเองไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายใดๆ และมีส่วนน้อยที่ยินดีที่จะออกค่าใช้จ่ายเองในการฝึกอบรม

3.2 ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน

พบว่า ครู – อาจารย์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ 1) จัดให้มีการอบรมบ่อยครั้ง เพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถในการนำมาปฏิบัติจริง ในกิจกรรมจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน 2) จัดให้มีการอบรมเรื่องเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ที่นำมาใช้กับอุตสาหกรรมเกษตรด้านการประมง 3) การจัดการฝึกอบรมแต่ละครั้ง ควรจัดการแยกการฝึกอบรมเรื่องสาขาวิชาชีพและสาขาวิชาพื้นฐานสามัญออกจากกัน เพื่อนเน้นวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเพียงด้านเดียว 4) ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะจัดงานสังสรรค์ขึ้นเพราะเป็นการสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ 5) ควรจัดให้มีการจัดการทัศนศึกษา ควบคู่ไปกับการจัดการฝึกอบรม 6) ทางหน่วยงานควรจัดการฝึกอบรมแบบเชิงปฏิบัติควบคู่ไปกับการบรรยาย เพื่อความรู้และเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมดียิ่งขึ้น 7) การจัดกลุ่มบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมแต่ละครั้ง ควรจัดเป็นกลุ่มย่อยหรือกลุ่มเล็กๆ เพื่อความรู้และความเข้าใจดียิ่งขึ้นและผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำมาปฏิบัติจริงได้ และ 8) การจัดผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้วิธีการคัดเลือกถือว่าเป็นวิธีที่ไม่ยุติธรรมแก่ผู้ที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมแต่ไม่ได้รับการคัดเลือก

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัย นำมาวิเคราะห์ มีประเด็นที่น่าสนใจและที่สำคัญนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ คือ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครู-อาจารย์ โดยภาพรวมแล้ว เพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 57.50 กับ 42.50) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สตรีเพศได้ให้ความสนใจต่ออาชีพครูเกษียณมากขึ้น เห็นได้จากค่าร้อยละที่ห่างกันไม่มากนักของเพศชายและเพศหญิง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมแล้ว ส่วนใหญ่จะสมรสแล้ว ทำให้เห็นว่า กลุ่มครู-อาจารย์ เหล่านี้มีเวลาว่างในการสอนไม่มากนัก ต่างจากกลุ่มที่ยังโสด ซึ่งมีเวลาว่างมากพอ ไม่ต้องมีภาระทางครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบมากนัก ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพน้อยลง และถ้าดูจากประสบการณ์สอนของผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว จะอยู่ระหว่าง 11-12 ปี มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยประมงติดสุ ลานนท์ มีประสบการณ์สูง แต่ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนั้นสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดหาทุนให้แก่ครู-อาจารย์ ในสถานศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับที่ สูงขึ้น หรือควรที่จะมีการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมในด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของครู- อาจารย์ ในสถานศึกษาให้สูงขึ้น

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน

โดยภาพรวมแล้วครู-อาจารย์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย มากเกือบทุกราย แสดงให้เห็นว่า ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน จะต้องให้ความสำคัญกับทุกรายการประกอบกัน จึงจะทำการจัดการศึกษาเกษตรประสบความสำเร็จสูงสุด มีบางรายการที่ครูเห็นด้วยมาก คือ การเตรียมการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ สอนและเทคนิคการสอนที่เน้นการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ การปฏิรูปการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับ นพคุณ ศิริวรรณและ คณะ งานวิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอน วิชาเกษตรในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็น ระบุว่า ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาทั้ง หมด อยู่ในระดับมากเช่นกัน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีวงศ์ ปัญญาประดิษฐ์ (2532 : 89-95) ทำการวิจัยเรื่องสถานภาพของบุคลากรทางการสอนและปัญหาการเรียนการสอนสาขาวิชา ช่างกลโรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคเหนือ ส่วนมากประสบ ปัญหาเกี่ยวกับการที่ไม่มีโอกาสไปฝึกอบรมเพิ่มเติมหรือไปฝึกงานในสถานประกอบการมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมของครู-อาจารย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน โดยทั่วไป ในแต่ละสถานศึกษา มีความต้องการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ สอนเหมือนกันในระดับมาก ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารในสถานศึกษา ควรเห็นความสำคัญ จัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์ โดยสถานศึกษาจำเป็น

ต้องมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ และที่สำคัญมาก คือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมีความชำนาญที่แท้จริง เพื่อฝึกทักษะและประสบการณ์พื้นฐาน ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพเกษตรให้กับนักศึกษา

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน

ครู - อาจารย์ ส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนไว้ว่า ผู้ที่จะทำการถ่ายทอดความรู้จะต้องรู้จริง รู้ลึก รู้กว้าง และมีการยอมรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และในกระบวนการเรียนรู้ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เห็นได้ว่าครู - อาจารย์ ในสถานศึกษาจำเป็นต้องทำการฝึกอบรมเพิ่มเติมด้านต่างๆ เช่น ทางด้านคอมพิวเตอร์เกษตร การผลิตสื่อและการใช้สื่อดิจิทัล เพื่อการสอนวิชาเกษตร อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ครู - อาจารย์ จะต้องเห็นความสำคัญของการนำทรัพยากรในท้องถิ่น มาใช้ในการประกอบการสอนและมุ่งเน้นให้เกษตรกรรุ่นใหม่ได้มีการรวมกลุ่ม เป็นองค์กรขนาดเล็ก เพื่อเป็นพื้นฐานในการผลิตและการตลาดต่อไป ซึ่งข้อเสนอแนะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้บริหารสถานศึกษา ควรที่จะพิจารณาประกอบการบริหารสถานศึกษาด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. สถานศึกษา ควรที่จะมีการจัดโครงการทางการเกษตรเพียงโครงการเดียวให้เด่นชัด และรูปแบบโครงการต้องสมบูรณ์แบบครบวงจร เพื่อที่จะจัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้ครบกระบวนการ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในวิชาชีพเกษตรมากยิ่งขึ้น

2. ครู - อาจารย์ ในสถานศึกษา ควรมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมในความชำนาญเฉพาะทาง และด้านเทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะทำให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

3. ภาครัฐควรมีการสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น มีการนำเอาเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น

4. ภาครัฐควรมีโครงการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการภาคเอกชน เพื่อจัดเป็นประสบการณ์ทางการศึกษากษตร สาขาประมง ให้กับผู้เรียนมากขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

ควรมีการทำวิจัยเรื่องนี้กับสถานศึกษาวิชาชีพเกษตรสถานที่ต่างๆ เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของครู - อาจารย์ ต่อความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและนำมาเป็นแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของครูที่สอนต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ขนิษฐา วิเศษสาธ. 2534. จิตวิทยาทั่วไป. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :งานตำราเอกสารการพิมพ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 286 น.
- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงาน. 2538. การวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกร มหาวิทยาลัย. 895 น.
- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติและชมรมผู้สนใจงานวิจัยทางการศึกษา, สำนักงาน. 2530. การวิจัย ทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สวัสดิการ คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา. 2538. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, ชีรยุทธ เสนิงวงศ์, ทองอินทร์วงศ์โสธร และคณะ. 2526. ประสบการณ์ สอนวิชาชีพครู. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 423 น.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533. เทคโนโลยีการสอนการออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ . 160 น.
- ทองฟู ชินะโชติ. 2531. การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพคุณ ศิริวรรณและคณะ. 2537. ”ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ ครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” รายงานการวิจัยโครงการวิจัย. ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาด กระบัง.
- บรรพพิชย์ ศิริวรรณบุสน์. 2530. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย. 272 น.
- พนม ลิมอารีย์. 2538. การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล. กรุงเทพฯ : พรินต์ติ้งเฮาส์. 263 น.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และสำลี ทองธวั. 2535. การวิจัยทางการศึกษาและหลักสำหรับนักวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย. 412 น.

- มณีวงศ์ ปัญญาประดิษฐ์. 2532. "สถานภาพของบุคลากรทางการสอนและปัญหาการเรียนการสอน สาขาวิชาช่างกลโรงงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธี ปิถันชนานนท์. 2533. ปรัชญาการศึกษาสำหรับครู. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 117 น.
- รมณีชัย อภาภิรม. 2531. วิธีสอนวิชาเกษตร. โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2538. วิธีวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รังสี สังฆพรหม. 2535. "การศึกษาความต้องการพัฒนาวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 7" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ล้วน สายยศและอัครา สายยศ. 2528. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร จำกัด. 314 น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2521. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- วิทยา วิศนวathy. 2536. ปรัชญากับการศึกษา. กรุงเทพฯ : พันนี้ชัยบลิซซิ่ง. 129 น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. 2532. อนาคตทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์จำกัด. 153 น. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 1, 721 น.
- ศิริชัย พงษ์ชัย. 2540. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 555 น.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2525. การวิจัยเชิงบรรยาย. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์. 253 น.
- สุรางค์ โส้วตระกูล. 2533. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศึกษานิเทศกร, กระทรวง. 2540. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2540 ประเภทวิชาเกษตรกรรม. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษานิเทศกร.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์
ในวิทยาลัยประมงคิงส์ตัน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ในวิทยาลัยประมงคิงส์ตัน
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยประมงคิงส์ตัน
2. กรุณาอ่านแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด และกรุณาตอบทุกข้อ การเว้นข้อใดข้อหนึ่งจะส่งผลให้แบบสอบถามนี้ไม่สมบูรณ์
3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น และจะเก็บเป็นความลับ ซึ่งไม่ทำให้เกิดผลเสียแก่ผู้ตอบแต่อย่างใด

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน และโปรดเติมคำ ข้อความ หรือตัวเลขลงในช่อง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพ

โสด

สมรส

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. นับถือศาสนา

พุทธ

อิสลาม

คริสต์

อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. อายุราชการ.....ปี

6. ประสบการณ์การสอนในสถานศึกษา.....ปี

7. ตำแหน่งปัจจุบัน

ครู

อาจารย์

ผู้บริหาร

8. วุฒิการศึกษาสูงสุด

วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....

9. หน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายนอกจากการสอน (โปรดระบุ)

.....

10. จำนวนชั่วโมงหรือคาบที่สอนในเวลาราชการ.....คาบ / สัปดาห์

11. จำนวนชั่วโมงหรือคาบที่สอนนอกเวลาราชการ.....คาบ / สัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม

1. ท่านมีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มความรู้และพัฒนาการเรียนการสอนที่ท่านทำการสอนอยู่เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นหรือไม่

ไม่ต้องการ (โปรดตอบข้อ 1.1)

ต้องการ (โปรดตอบข้อ 1.2)

1.1 โปรดให้เหตุผลที่ไม่ต้องการฝึกอบรม (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

ไม่มีเวลา

ต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่มาก

มีภาระครอบครัว

ประกอบธุรกิจอื่นๆ

ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน

มีความรู้เพียงพอที่จะสอนในระดับนี้แล้ว

คิดว่าการฝึกอบรมไม่มีส่วนทำให้การเรียนการสอนดีขึ้น

ขาดรายได้พิเศษ

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.2 หากท่านต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม โปรดตอบคำถามในตารางข้างล่างนี้

รายการ	ระดับความต้องการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ด้านหลักสูตร			
1.1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมง.....			
1.2 การจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมง.....			
1.3 การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเกษตร ด้านการประมง..			
1.4 บทบาทและอิทธิพลของหลักสูตรการศึกษาเกษตรต่ออาชีพ การเกษตรด้านการประมง.....			
1.5 การสร้างหลักสูตรการศึกษาเกษตรด้านการประมงให้ สอดคล้องกับท้องถิ่น.....			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความต้องการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
2. ด้านเทคนิคและวิธีการสอน			
2.1 การเตรียมการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน.....			
2.2 ความรู้และเทคนิคการจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่เหมาะสม...			
2.3 เทคนิคการสอนที่เน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง			
2.4 เทคนิคการสอนเกษตรภาคทฤษฎี.....			
2.5 เทคนิคการสอนเกษตรด้านการประมงภาคปฏิบัติ.....			
2.6 หลักและวิธีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ.....			
2.7 เทคนิคการสอนแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการสอน.....			
2.8 เทคนิคการสร้างความสนใจและการเสริมกำลังใจแก่ผู้เรียน...			
2.9 เทคนิคการดูแล ควบคุมชั้นเรียนในห้องเรียนและภาคสนาม			
2.10 การจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างอาจารย์ในสถาน ศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการวิชาเกษตรด้านการประมง			
2.11 เทคนิคการจัดทัศนศึกษาและการศึกษาดูงานทั้งภายในและ นอกสถานที่.....			
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน			
3.1 เทคนิคการเลือกสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับ จุดประสงค์และเนื้อหาวิชา.....			
3.2 การประยุกต์ใช้วัสดุประกอบการสอนที่หาง่ายและประหยัด จากท้องถิ่น.....			
3.3 การผลิตสื่อการสอนวิชาเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย....			
3.4 เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการนำเข้าสู่บทเรียน.....			
3.5 เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการเสริมความเข้าใจในบทเรียน			
3.6 เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการสรุปบทเรียน.....			
3.7 เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการทบทวนบทเรียน.....			
3.8 การแนะนำแหล่งที่ใช้บริการสื่อการเรียนการสอน.....			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความต้องการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
3.9 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาเกษตรด้านการประมง.....			
3.10 เทคนิคการผลิตและการใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูป (CAI).....			
3.11 เทคนิคการสอน และการนำเสนอโดยใช้โปรแกรม PowerPoint.....			
3.12 เทคนิคการจัดระบบการเก็บและการใช้สื่อการสอน ประเภทต่างๆ.....			
4. ด้านการประเมินผล			
4.1 หลักการวัดผลและการประเมินผล.....			
4.2 เทคนิคการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรระดับ อาชีวศึกษา.....			
4.3 การวางแผนการวัดและการประเมินผล.....			
4.4 การสร้างเครื่องมือประเมินผลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ.....			
4.5 การสร้างแบบทดสอบที่วัดพฤติกรรมทางสติปัญญา.....			
4.6 เทคนิคการใช้คำถามให้นักศึกษาเกิดความคิด.....			
4.7 เทคนิคการจัดทำแบบทดสอบมาตรฐาน.....			
4.8 เทคนิคการประเมินผลการ โดยการสังเกตพฤติกรรม.....			
4.9 การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Port folio).....			
4.10 การประเมินผลโดยการวิจัยชั้นเรียน.....			

2. ท่านคิดว่าระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมมากที่สุด

- 1 วัน 2 วัน 3 วัน
 4 วัน 5 วัน อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านคิดว่ามีความสะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมในช่วงระยะเวลาใดมากที่สุด

- ระหว่างปิดภาคเรียน
 หลังจากเวลาปฏิบัติราชการปกติ
 วันเสาร์-อาทิตย์
 วันหยุดนักขัตฤกษ์
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

